باليسان

تۆماری مێژووی بیست ساڵەی بوون بە ناحیە

١٩٩٨ - ٢٠١٨

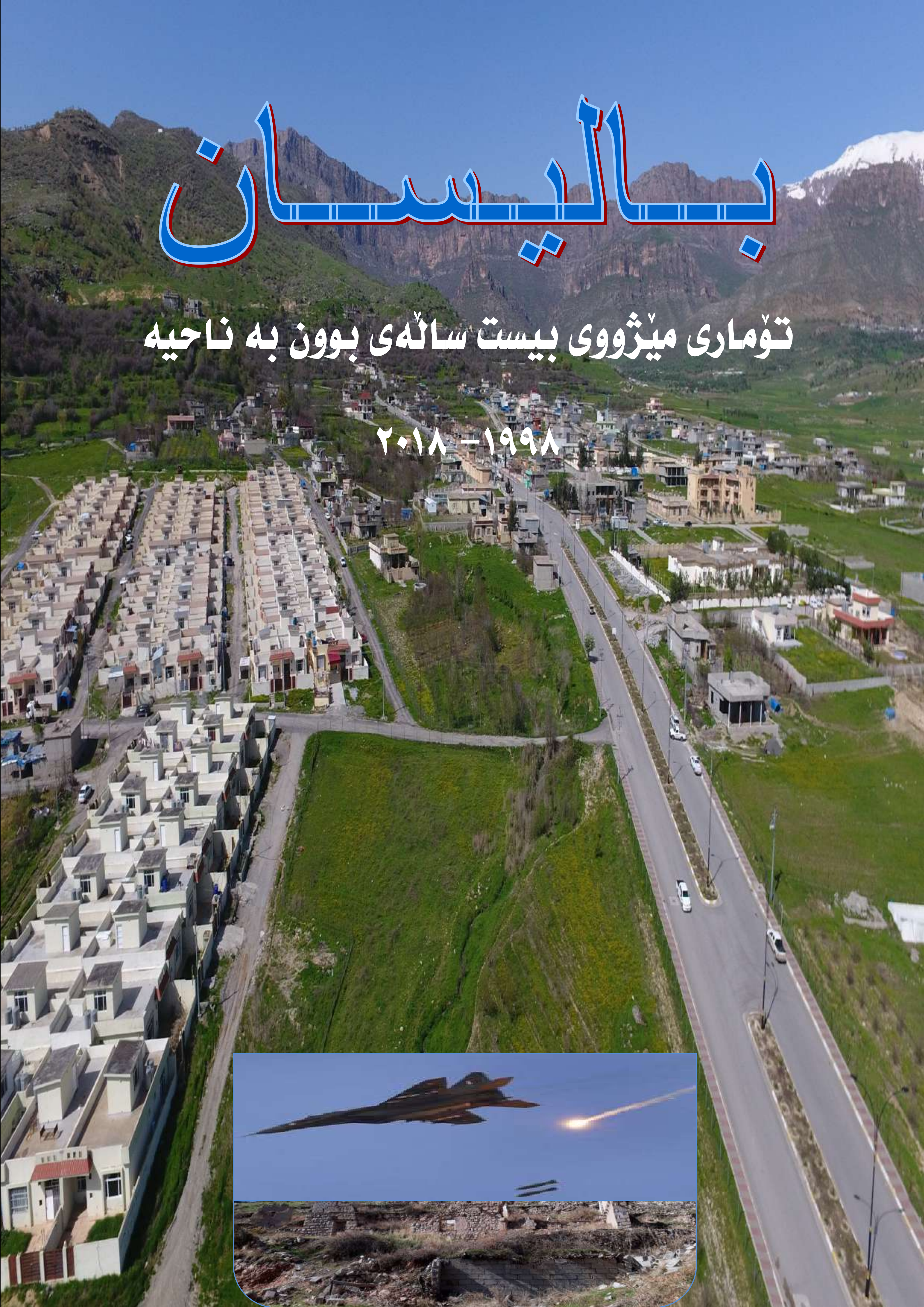

بـــالیـــسان

تۆماری مێژووی بیست ساڵەی بوون بە ناحیە

١٩٩٨- ٢٠١٨

ئامادەکردنی / مخلص اسماعیل ابراهیم

دیزاین / محسن صالح بالیسانی

چاپ/ یەکەم

چاپخانە / ماردین

ساڵی چاپ / ٢٠١٩

تیراژ/ ٢٥٠

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان / هەرێمی کوردستان ژمارەی سپاردنی (٣٧٧) ساڵی ٢٠١٩ پێدراوە.

چەند زانیاریەکی پێویستی سەرەتایی لە پێش پێشەکیەوە.

وشەی بالیسان لە چیەوە هاتوە؟ بەم شێوەیە ڕاڤەکراوە.

- ماموستا ئەحمدی قاجانی لە کتێبی خۆی بەناوی (شعلة في درب التأريخ) دا دەڵێت، بالیسان وشەیەکی (سريانيه) و بە واتای نزارو قەد پاڵ دێت.
- ماموستا (مەحمودی حەمامیان) لە کتێبی خۆی بەناوی (ستارەی تابان) بە فارسی نوسراوە دەڵێت بالیسان بەزمانی ئارامی واتا (هێلانە).

ماموستا مەلا (فتح الله)هەرتەلی لە کتێبی خۆی (مبحث عن منطقة بيتواتة) هۆی ناونانی دەگەڕێنێتەوە بۆ هاتنی هەندێ لە گۆتیەکانی نزیك دەریای قەزوین و مانەوەیان لێرە ئەو دەشتەی کە لێوەی هاتون ناوی بالیسان بوە، هەمان ناویان لێناوە بە زمانی مادد واتا (مێرگ) دەڵێ پێش هاتنیان ناوی ئەردەهان بوە.

- تەها باقر لە کتێبی خۆی (الاماكن) دەڵێت بالیسان بە زمانی عیبرانی واتا (بەرۆچکە).
- ماموستا (ئەنوەر مائی) دەڵێت وشەی بالیسان بە زمانی قەدمونی (میبطر) ی واتا (پیرۆز)، کاتی خۆی بەر لە مێژوی زاین کۆمەڵە قەدمونیەك پەرستگەیەکیان دروست کردوە ناویان ناوە بالیسان واتا (پیرۆز). ماموستا حوزنی موکریانی و شەریفی حەیدەری و مەلا سەلامی حەیدەری پشتگیری ئەم ڕایەیان کردوە. بۆ مێژو ئەم زانیاریانەم وەرگرت لە کۆچکردو (مەلا خالید حسێن حەسەن) ناسراو بە مەلا خالید چاوشین لە ٢٦ / ٥ / ٢٠٠٢ بە داخەوە بەڕوداوی ئۆتۆمبێل کۆچی دوای کرد، ئەو لە مەلا سەلامی حەیدەری کۆچکردوی وەرگرتبو منیش پاراستم. تا ئێستا ئەوەندەی بە دواداچونم کردوە ئەو سەرچاوانەم بەردەست نەکەوتون هیوام وایە خەڵکی شارەزا لە ئایندەدا لێکۆڵینەوەی تەواو بکەن و ساغی بکەنەوە.

- وتراوە ناوی بالیسان کوردیەو بەم شێوەیە لێکدراوەتەوەو ماناکراوە.
- (با) بە ئاشکرا ماناکەی دیارە.

(لیس) بەم شوێنە دەوترێت کە با نەگرێتەوە، ئەوانەی دەچن بۆ ڕاو لە شوێنی لیس دەگەڕێن بە تایبەتی بۆ ڕاوی (کەو) چونکە شەوان کەو لیسی تایبەتی خۆی هەیە. سەرەتای دروست بونی بالیسان دەکەوێتە پشت کانی گەورە کە زۆر لیسە با کەم دەگرێتەوە. وتویانە بای لیس نیە لەگۆکردندا بوە بە بالیسان. وەکو شەقلاوە وتراوە سەرەتا شەقل و ئاو بوە یان ئاو شوێنەکەی شەق کردوە وتویانە شەق ئاوە دواتر بوە بە شەقراوە بە زاراوەی خۆشناوەتی، لە نوسین دا بوە بە شەقلاوە. ئەم ڕایە لاوازەو پشتگیری نەکراوە.

ناوی گوندەکانی لە چیەوە هاتوە ؟

خەتێ / بەهۆی ناکۆکی لەسەردەسەلاَت لە نێوان میرنشینەکان لە کۆن دا وەك(خەت) واتا هێڵی سنور نیشان کراوە لە نێوان خۆشناو و هەروتی، ئەمە لەسەر زاری دانیشتوان.

بێڕۆ / هۆی ئەم ناوە دەگەڕێتەوە بۆ هەڵکەوتەی جوگرافیای ئەم گوندە کە هیچ ڕوی تەخت و ڕاستی نیە واتا (بێ ڕوە). هەندێکیش دەڵێن لە (پێ ڕۆ) هاتوە بەمانا ئاژەڵداری هەبوە.

توتمە / تا ئێستا مانای نەزانراوە وتراوە وشەیەکی (ئەخمینی) یە بەلاَم ماناکەی نازانرێت.

باروکاوە / دەوترێت لە (بلاروکاوە) وە هاتوە بەهۆی بونی دار بلاروك لێی لە کۆندا.

دەراش / دەراو و ئاشی هەبوە لە کۆن دا، ناوی (دەراش)ی بەبەردا بڕاوە.

کانی بەرد / ئەو ئاوەی بۆتە سەرچاوە بۆ دانیشتوانەکەی لە ناو بەردێك هاتۆتە دەرەوە و وتراوە (کانی بەرد).

شێخ وەسان / لەدەم خەڵکەوە دەڵێن لە ناوی شێخ وەسمان ناوێك ئەم ناوەی بۆ داتاشراوە، هەندێك دەڵێن لە (شێخ وەستان) هاتوە واتا ئەم شێخانەی لەوێ ژیاون وەستا بون ئنجا لەقسە یان لە پیشەدا.

بێراوە / لە ئاژەڵ داری بەخێوکردنی مەڕو بزن دا شوێنی تایبەت هەیە بۆ (بێری) کردن واتا دۆشین، وتراوە بێریاوە دواتر بوە بە بێراوە، کانی (بێریان)ی بەڵگەیە بۆ ئەم ناوە.

خۆران / بەهۆی هەڵکەوتەی جوگرافی ئەم شوێنە هەموی گڵەو بەردی نیە، بە زاراوەی خۆشناوەتی واتا هەموی (خۆرە) و بەردی نیە وتراوە(خۆران).

شیرە / مێژوی ئەم گوندە زۆر نیە و دانیشتوانی ئەڵێن بەشێك بوە لە بێراوە ناوەکەشی لە ئاوە شیر هاتوە، کە دەکەوێتە سەروی گوندەوەو سەرچاوەی ئاوی دانیشتوانیەتی، شیرەی سەرو شیرەی خوارو لەمەوە هاتوە.

سپیلکە / مێژوی زۆر دورنیەو ناوەکەی لە ئاوی کانی سپیلکە هاتوە.

تێبینی / دەکرێت خەڵکی شارەزا بچنە بنج و بناوانی هەریەکێك لەم ناوانەو زیاتر ساغی بکەنەوە.

شیرەی سەروو - ٢٠١٨

شیرەی خواروو - ٢٠١٨

بێراوە - ٢٠١٨

خەتێ - ٢٠١٨

بێرۆ - ٢٠١٨

توتمە - ٢٠١٨

★ **کارەسات و سوتان.**

- **بۆ کۆتایی هێنان بە حوکمی میرنشینە کوردیەکان سوپای عوسمانی (تورک)هاتۆتە باشوری کوردستان و تا توانیویەتی زوڵم و ستەمی کردوە، کاتی گەیشتونەتە سنوری بالیسانیش کارەساتی گەورەیان ئەنجامداوە. دەگێڕنەوە کە سوپای تورك چاڵی گەنمیان دەدۆزیەوەو ئاگریان دەدا و(هەمبان)ی دانەوێڵەیان لەگەڵ خۆڵ تێکەڵ دەکردو پەلەوەڕیان سەردەبڕی. تاڵانی بێشوماریان کردوە بۆ ئەوەی خەڵکەکەی لە برسان بمرن و نەمێنن. بەساڵاچوان دەڵێن گەر تورك هات نانی سەر سێر بەجێبێڵە، ئەمە بە ڵگەیە بۆ دڕندەیی سوپای عوسمانی.**
- **سوپای ڕوس لە جەنگی جیهانی یەکەم هاتۆتە کوردستان و بێرەدا گوزەری کردوەو نەهامەتی زۆری بۆ دانیشتوانەکەی هەبوە.**
- **سوپای ئینگلیز لە ساڵی ١٩١٨ هاتۆتە ناوموسڵ، بەدوایدا هاتۆتە هەولێرو هەڵکشاوە تا ئەم دەڤەرە، ئاگاداری ئاغاو بەگ و دەسەلاتدارو سەرداری هەر گوندێك دەکات، هەرکەس خۆی بداتە پاڵ چیای هەورێ ئەوە بە تەسلیم بون دادەنرێت و خۆی و گوندەکەی پارێزراو دەبن، بە پێچەوانەوە هەرکەس خۆی ڕادەست نەکات گوندەکەی دەسوتێنرێت. ئەو کات ئاغای بالیسان (عەزیز بەگ) بوە، ڕای کردوە و ئامادەنەبوە تەسلیم بێت بۆیە سوتێنراوە. سوپای ئینگلیز لە نزیك گردی دێگە بە دیاری کراوی لەو شوێنەی ئێستا پێی دەڵێن (ڕێزە توو) هەڵیداوە.**
- **لەسەر دەستی حکومەتی ناوەندی بەغدا لە ساڵی ١٩٦٣ سوتێنراوە. دانیشتوانەکەی ئاوارە بون.**
- **ساڵی ١٩٧٤- ١٩٧٥ بە هۆی زۆری بۆردومانی تۆپ و فڕۆکە جەنگیەکانی سوپای عیراق ژیان تیایدا زۆر ئەستەم بوە و نزیك بوە لە چۆڵ بون، چەکی ناپاڵم و فسفۆریشی تیادا بەکارهاتوە.**
- **لە ١٦ / ٤ / ١٩٨٧ لەلایەن فڕۆکە بۆمب هاوێژەکانی حکومەتی دیکتاتۆری لە ناوچوی بەعس بۆ یەکەم جار لە کوردستان دانیشتوانی سڤیلی شێخ وەسان وبالیسان و دەورو بەری بەخەستی کیمیاوی باران دەکرێن. دەبێتە هۆی شەهیدو برینداربونی ژمارەیەکی زۆر لە منداڵ و ژن و پیرو گەنج وپیاوی سنورەکە و**

ژینگەی ناوچەکە ژەهراوی دەبێت. لەبەرئەم هۆیە بو پەرلەمانی کوردستان ڕۆژی ٦/١١ / ٢٠٠٨ بە یاسای ژمارە(٨)ی ساڵی ٢٠٠٨ بەرواری ١٦ / ٤ هەمو ساڵێکی بە ڕۆژی ژینگەی کوردستان ناساند. دوبارە لــە (١٩٨٨/٧/٣١) لەگەڵ گوندی خەتێ کیمیاباران کراوەتەوە و بۆتە هۆی شەهیدو برینداربونی چەندان کەس، بۆ کۆتایی ١٩٨٨ هەمو سنورەکە سوتماك کراوە و بوەتە ناوچەی قەدەغە کراو (محرمة). دانیشتوانەکەی بەشێکی زۆر کەمی ڕوی لە ئێران کردو ئەوەی تری لە ئۆردوگا زۆرەملێکان نیشتەجێ بون و هەندێکیشیان چون بۆ شارەکانی تری کوردستان.

- سەرنج / دۆخەکە بەم شێوەیە ماوەتەوە تاکو ڕاپەرینە مەزنەکەی ٥ / ٣ / ١٩٩١ هەرلەو ساڵەدا وردە وردە دانیشتوانی سنورەکە هاتنەوەو خانویان دروست کردنەوەو دەستیان بە ژیان کردەوە.
- تێبینی / لە مێژودا لەسەر زاری دانیشتوانەکەی ١- لەگرانی گەورەدا خەڵکی زۆر لە ناوچون، بەهۆکاری زۆر وەك نەبونی و برسێتی و نەخۆشی جۆراو جۆر.٢- ئاوی کانیێ گەورە وشکی کردوە دانیشتوانی باریان کردوە بۆ شوێنەکانی تری دەورو بەری بەڵام ماوەکەی زۆر نەبوە دواتر گەڕاونەتەوە. ٣- سن و کیسەڵەو کلۆ داویەتی لە بەروبومەکان بەتایبەتی گەنم و جۆ.٤- بەفری ئەستور باریوە نمونە ساڵی ١٩٩٢ زیاتر لەیەك مەترو سی سانتیم ناو دێکان و نزیکی دوو مەتر لە چیاکانی باریوە.

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

پێشەکی :

مێژوناسان ولێکۆڵەرەوان و شارەزایانی بوارە جیاوازەکانی تری کۆمەڵگە، ڕەخنەی زۆریان هەیەگەلەکەمان کەمتەرخەمە لە نوسین و تۆمارو ئامار ئەمەش ڕاستە. بێگومان ئەم بوارە گرنگە لە ئێستاو لە ئایندەدا، سودی باشی هەیە بۆ زۆر بابەت و توێژی جیاواز. لەم چەند لاپەڕەیە دوای ئەوەی بالیسان بوە بە ناحیەو سنوری ئیداری بۆ دیاری کراوە، ئەوەی خراوەتە ڕو لە نوسین و تۆمارو ئامار بەندە پێی هەڵساوە. بێگومان بێ کەم و کوڕی نابێ بە تایبەتی بۆ من کە شارەزایەکی ئەو تۆم نیە لەم ڕوەوە. بەهەرحاڵ بە باشم زانی ئەوەندە هەبێت نەك هەر هیچ نەبێت. سوپاسگوزاری هەمو ئەو کەسانە ئەکەم کە بە بچوکترین شێوەش بێت هاوکاریان کردوم.ئەوەندەی ئاگاداربم تا ئێستا هیچ کەسێك هەڵنەستاوە بە کارێکی لەم شێوەیە. هیوام وایە خزمەتێکی بچوکم کردبێت.

مخلص اسماعیل ابراهیم

٢٤ / ٧ / ٢٠١٨

دروست بونی ناحیەی بالیسان

گەلێك میللەت توشی شەڕی ناوەخۆ بون، کورد دوای ڕاپەڕینی ٥ / ٣ / ١٩٩١ پاش کیمیاوی باران و کوشتنی بەکۆمەڵ و وێرانبونی زیاتر لە ٤٠٠٠ هەزار گوندو شاربە دەستی حیزبی بەعسی لەناوچو، ئەوەی نابو بە بیری هیچ کەسدا هاتبا شەڕی ناوەخۆ بو، بەس داخی گرانم ڕویدا، شەڕی ناوەخۆ ماڵوێرانی و کارەساتی زۆری لێکەوتەوە، ئەوەی لە هەمویان جەرگبڕتر دابەشبونی باشوری کوردستان بو بۆ دوو خۆبەڕێوەبردن (دووئیدارەیی) و بەهەزاران ڕۆڵەی ئازیزی کورد بونە قوربانیی شەڕی خۆکوژی، بەرواری ٣٠ / ١٠ / ١٩٩٨ ساڵیادی یەکەمی یەکێك لە قوربانیەکان (نەجیم ئەحمەد حوسێن) ناسراو بە مەلا نەجم بوو، کە ڕۆڵەیەکی تێکۆشەرو جوامێرو ئازاو لەخۆبوردوی کەم وێنەبوو. بەڕێز (کۆسرەت رەسول علی) سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیرانی ئەوکات (ئیدارەی سلێمانی) مژدەی بون بە ناحیەی بە دانیشتوان دا، وە هەر لەو ڕۆژەدا کارەبای نیشتمانی هەڵکرد، کە پێش چەند ڕۆژێك بە کاری بە کۆمەڵ و بە دەستی دانیشتوانی سنوری ئێستای ناحیەی بالیسان کارەبا گەینرابوە کانی (باراوی)ی بالیسان ودواتر بۆ گوندەکانی تریش بردرا. فەرمانی بون بەناحیە بەفەرمی لە ٢٨ / ١٢ / ١٩٩٨ دەرچو، بەڕێز صالح ئەکرەم حەیدەری وەك یەکەم بەڕێوەبەری نەحیە لە ١٥ / ٤ / ١٩٩٩ دەست بەکاربو. سنوری ئیداری و جوگرافی ئەم گوندانە لە خۆ دەگرێت، (گوندی خەتێ- گوندی بێڕۆ- گوندی سپیلکە - گوندی باروکاوە - گوندی توتمە - گوندی دەراش - گوندی کانی بەرد - گوندی شێخ وەسان - گوندی بێراوە - گوندی خۆران - گوندی شیرەی خواروو- گوندی شیرەی سەروو)٠بالیسان لە ڕوی کارگێڕیەوە سەر بە قەزای شەقلاوە - پارێزگای هەولێرە بە دوری (٣٠) کم دەکەوێتە باکوری خۆرهەلاتی شەقلاوە.

شێخوەسان - ٢٠١٨

خۆران - ٢٠١٨

دەراش - ٢٠١٨

تۆماری دروست بونی داو و دەزگا حکومیەکان وخزمەتگوزاریەکان.

دەزگای حکومی + خزمەتگوزاری.	بەروار	تێبینی
کارەبا	٣٠ / ١٠ / ١٩٩٨	سعید توتمەیی + یاسین بالیسانی + عبدالله شێخ وەسانی لێژنەی سەرپەرشتی و کۆکردنەوەی هاوکاری بون بۆ هێنانی کارەبا.
فەرمانی ئەنجومەنی وەزیران بۆ بون بەناحیە.	٢٨ / ١٢ / ١٩٩٨	
یەکەم بەڕێوەبەری ناحیە دەست بەکاربو.	١٥ / ٤ / ١٩٩٩	صالح اكرم اسماعیل حەیدەری بوبە بەڕێوەبەری ناحیە زیاتر لە ١٥ ساڵ خزمەتی زۆری کرد.
بنکەی ئاسایشی بالیسان.	١٩٩٩	محمد حسین (هاوڕێ کاوە)بو بە ل. بنکە.
بنکەی پۆلیسی بالیسان.	١٩٩٩	ملازم خدر ل. بنکە بو.
دارایی	١٩٩٩	مەهدی مستەفا حمدامین بو بە لێپرسراو.
یەکەم ئەنجومەنی بالا هەڵبژێردرا.	١٠ /٧ / ١٩٩٩	محمد طه (خەتێ) قادر طه(توتمه) صابر مستەفا (شێخ وەسان) جلال طه(بالیسان) حاجی تۆفیق(شیرە).
سەرۆکایەتی شارەوانی بالیسان.	٣ /٢ / ٢٠٠٠	بۆیەکەم جار هەڵبژاردن لە کوردستان کرا بۆسەرۆك و ئەنجومەن(جمال رسول حاجی)بە سەرۆکی شارەوانی هەڵبژێردرا.ئەنجومەنەکانیش (حسن رسول - محمد رسول - محمد شێخە - زیاد باوکر).دوای چەند مانگێك م. جمال دەستی لەکار کێشاوەو حسن رسول حسن بو بە سەرۆکی شارەوانی.
کردنەوەی یەکەم خوێندنگەی ناوەندی.	٢٠٠٠	مامۆستا / عبدالقادر محمد خدر بەڕێوەبەربو.زۆربەی وانەکانی دەوتنەوەو دڵسۆزانە خزمەتی کرد.شایانی ڕێزە.
بینایەی ئاژەڵداری (بەیتەریە)	٢٥ / ١ / ٢٠٠١	
دروست کردنی کۆمەڵگەی فەرمانگەکان (مجمع دوائر) + سێ خانو بۆ لێپرسراوانی حکومی.	٢٠٠٢	
بینایەی بەشی ناوەخۆی خوێندکاران	٢٠٠٣	مامۆستایان و خوێندکارانی شوێن دور نیشتەجێ بون تیادا.
بنکەی پۆلیسی فریاکەوتنی بالیسان	٣ / ١١ / ٢٠٠٣	رائد /طالب مصطفی بو بە لێپرسراو.
بنکەی پۆلیسی دارستانی بالیسان	١ / ٢ / ٢٠٠٤	سەلام حەیدەر وەیس بو بە لێپرسراو.
بنکەی پۆلیسی بەرگری شارستانی بالیسان	٨ / ٨ / ٢٠٠٤	فرسەت مصطفیصابر بو بە لێپرسراو.
کۆمسیۆنی هەڵبژاردنەکانی عێراق	٢٠٠٥	ئۆفیسی لە ناو بینایەی ناحیە بو.

دابەش کردنی زەوی بەسەر فەرمانبەارن و بێجێ و ڕێیەکان لە لایەن شارەوانی بالیسان	١٦ / ٦ / ٢٠٠٥	٣١١ پارچە زەوی بو بەشەکیان درانەوە خاوەن زەویەکان وەك قەرەبوبۆیان.
نەخۆشخانەی گشتی شەهید شێخ سلێمان / بالیسان.	٢٩ / ١٠ / ٢٠٠٥	لەلایەن وەزیری تەندروستی کراوە د. گێلاس محمد کرابە بەڕێوەبەر.
دانانی بورجی تۆڕی پەیوەندی (سانا) دواتر بو بە کۆرەك تیلیکۆم.	٢٠٠٥	پێش دانانی بورجەکە بە دەگمەن تۆڕی پەیوەندی (شبكة)لە هەندێ شوێن هەبو.
بینایەی هۆبەی کشتوکاڵی بالیسان	٢٠٠٥	پیشتر لق بو کرا بە هۆبە، عبداللە عباس لێپرسراوی هۆبە بو پێشتر لقێك لە ١٩٩٨ کرابووەوە حسن سیدا رواندزی ل. بو.
تەلەفۆنی نۆرماڵ	٢٥ /١ / ٢٠٠٦	١٥ هێڵ بون.
هۆڵی بۆنەکان	٢٦ / ٢ / ٢٠٠٦	تەواو کرا.
٢٢ دووکانی شارەوانی لە سەر شەقامی گشتی بالیسان	٨/ ٨ / ٢٠٠٦	تەواو کران ژمارەیان ٢٢ دوکان بو.
باڵەخانەی پزیشکان	٨ / ٧ / ٢٠٠٦	نزیك نەخۆشخانەی گشتی. سێنهۆمە
مزگەوتی شێخ محی الدین	٢٠٠٦	نزیك بینایەی ناحیە. دروست کردن / خێرخوازی.
پارکی (هەڤاڵ مام جەلال)	٢٠/ ٥ /٢٠٠٧	نزیك گۆڕستانی بادینار.
ڤیرتاوکردنی ڕێگای زینەتیر	١٢ / ٦ / ٢٠٠٧	دەست پێکرا بە چەند مانگێك تەواوبو.
فەرمانگەی باری شارستانی بالیسان (نفوس)	٢٢ / ٧ / ٢٠٠٧	ئومێد خالید حسێن بو بە لێپرساو.
خوێندنگەی ئامادەیی تێکەڵاو / بالیسان	٩ / ١٠ / ٢٠٠٧	م/ عبدالقادر محمد بەڕێوەبەربو.
خوێندنگەی بنەڕەتی شەهید عبدالخالق /بالیسانی تێکەڵاو	١٧ / ٩ / ٢٠٠٧	م. صلاح حسین عیسی بەڕێوەبەر بو. پۆلەکانی ٧ + ٨ + ٩ی بۆ جیاکرانەوە لە ئامادەیی.
چەو ڕێژکردنی کۆڵانەکانی بالیسانی نوێ.	٢٨ / ٤ / ٢٠٠٨	
لێدانی بیری ئیرتیوازی	١٤ / ٥ / ٢٠٠٨	دوو بیر لە بن زینەتیر یەك لە گەری ئەشکەوت. ئیستا لە بن زین ٥ بیر هەن یەك لەکارکەوتوە.
دانانی چەند کورسی ومێزو کەپرو یاری منداڵان بۆ گەشت و سەیران	١٧ / ١٢ / ٢٠٠٨	لە نزیك گوندی دەراش.
تۆڕی کارەبای بالیسان + شێخ وەسان.	٣٠ / ٩ / ٢٠٠٩	نۆژەن کراوە بە شیوەی نوێو ئەندازیاری.
کۆنکرێت کردنی جۆگاکانی ئاودێری ناو	١٠ / ١٠ / ٢٠٠٩	قۆناغی یەکەم لە ١٩٩٨ نزیکەی ٥٠٠ مەتر

جۆگای ناو گوند هەردوو بەری رۆژهەلاَت و رۆژاوای کانی گەورە جیٚ بەجیٚ کرا بو.		گوندی بالیسان. ١٦٠٠ مەتر
نزیکەی ٢ کم ە.	١٥ / ١٠ / ٢٠٠٩	قیرتاوکردنی رێگای شرێمك
نزیك یاریگای گەورەی تۆپی پیٚ.	٢٠٠٩	یاریگای چیمەنی دەستکرد
نزیك دەراش / لە یادی کیمیاباران.	١٦ / ٤ / ٢٠١٠	دروست کردنی سیاجێك و ناشتنی نەمام
نزیك گۆڕستانی بادینار / لە یادی کیمیاباران ناوی شەهیدانی کیمیابارانی لەسەر نوسراوە.	١٦ / ٤ / ٢٠١٠	دروست کردنی مەزارو کێلی شەهیدانی کیمیاباران کراو.
تەواو بو.	٢٢/ ٧ / ٢٠١٠	قیرتاوکردنی رێگای بالیسان +شێخ وەسان
٢٠٠٩/٧/١٨ دەستی پیکرد. سەرەتای ٢٠١٠ تەواوبو.	٢٠١٠	دروست کردنی هۆڵی پرسە.
فەرمانبەرەکانی گرێبەست بون.	٢٠١٠	فەرمانگەی ئاوی بالسان.
نزیك گۆڕستانی بادینار / لە یادی کیمیاباران لە١٢/١٨ / ٢٠١٣ تەواوبولە ١٦ / ٤ / ٢٠١٦ دابەش کرا بەسەر کەس و کاری شەهیدان.	١٦ / ٤ / ٢٠١١	دانانی بەردی بناغەی ١٥٠ خانو بۆ شەهیدانی کیمیاباران.
تەواو بو وەرگیرا.	٢٩ / ٧ / ٢٠١٢	زێراب + تۆڕی ئاو + کۆنکرێتی شۆستە /بالیسانی نویٚ
عوسمان ئەحمەد مێرگەسەری ل.بو.	١٥ / ٥ / ٢٠١٣	بنکەی چاککردنەوەی کارەبای بالیسان.
نزیك گوندی دەراش.	٢٠ / ٦ / ٢٠١٣	دانانی بورجی ئینتەر نێت
تەواو بو.	٢٨ / ٩ / ٢٠١٣	دروست کردنی ڕێگای دوو سایدتاکو ناحیە
٢٠١٦ تەواو دەستی بەئیشکردن کرد.	٢٠١٣	وێستگەی کارەبای بالیسان
سەرڕێگای گشتی پێش نوێژو وتار خوێن / مامۆستا مەلا ڕزگار موحەممەد یەکەم وتاری هەینی خوێندەوە/ دروست کردن / خێرخوازی.	١٩/ ١٢ / ٢٠١٤	مزگەوتی (شێخان)
دروست کردن / خێرخوازی.	١ / ٦ / ٢٠١٧	مزگەوتی تەقوا (تقوی)
دروست کردن / خێرخوازی/تا ئێستا ناونەنرایەلەناو گەڕەکی شەهیدانە.	٢٠١٧	مزگەوتی گەڕەکی (شەهیدان)
دروست کردن / خێرخوازیناو نەنراوە.	٢٠١٧	مزگەوتی نزیك گردی دێگە
بەرواز یاسین بو بە لێپرسراو.	٢٠١٧	کۆمسیۆنی بالاَی هەلبژاردن و ڕاپرسی هەرێمی کوردستان

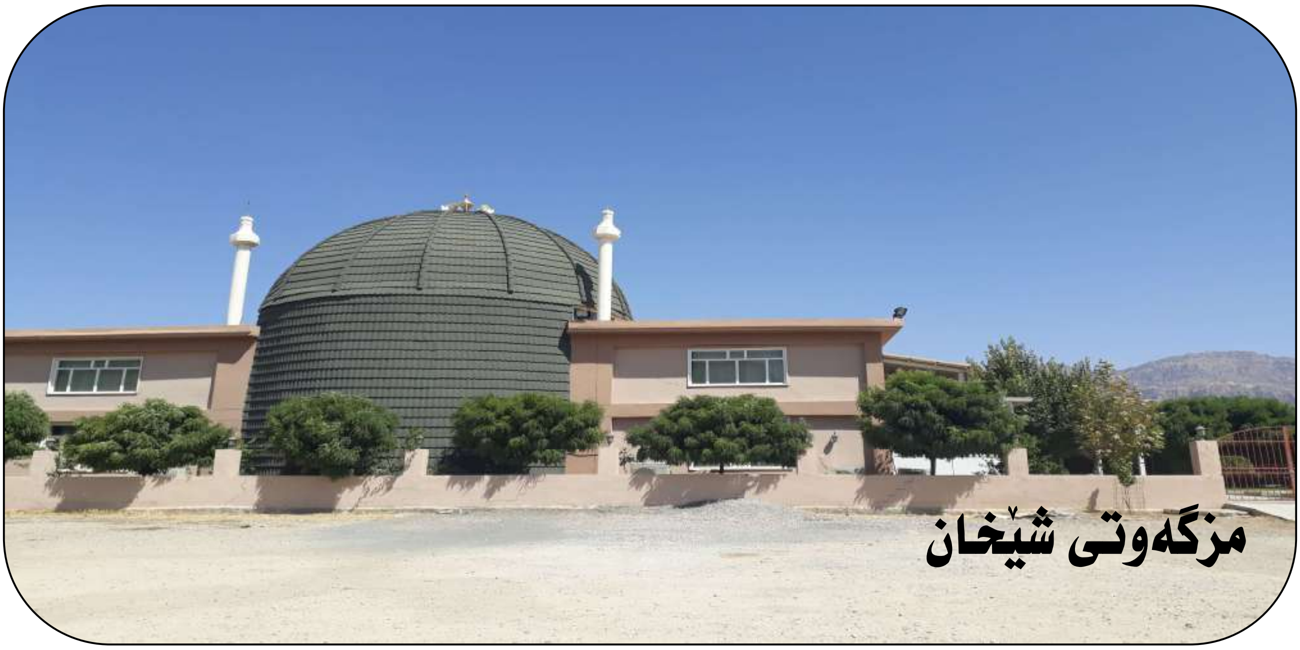
مزگەوتی شێخان

باخچەی ساوایان - بالیسان

وەرزش/ زۆر بواری جیاوازی هەیە و گرنگە، پێشکەوتن و چالاكی وگەشەپێدانی بەندە بە ڕۆڵ پێدان و هاوكاری لایەنی پەیوەندیدار.

یاریگای گەورەی تۆپی پێی بالیسان	٢٠٠٤	بەشی باكوری بە كۆنكرێت دروست كراوە بۆ دانیشتن + سیاج كراوە/ شوێنەكەی خوار گۆڕستانی بادینارە.
دروست بونی یانەی وەرزشی	٢٨ / ٨ / ٢٠٠٤	بە نوسراوی ژمارە ٧٤٠ لیژنەی ئۆلۆمپی كوردستان صالح اكرم حەیدەری لێپرسراوی یانەبو.
یەكەم خولی كۆنگفۆ	٢ / ٩ / ٢٠٠٤	مهاجر شیخ وەسانی ڕاهینەر بو.
یەكەم خولی بالە	٤ / ٩ / ٢٠٠٤	حەوت تیپ بون.
یەكەم خولی تۆپی پێ	١٣ / ٩ / ٢٠٠٤	دە تیپ بەشداربون ئەوانیش (بالیسان ١ +بالیسان٢ + كانی بەرد +شێخ وەسان + خۆران +بێراوە + توتمە + دەراش + مێرگەسەر بۆ دروست بونی تیپی هەڵبژاردەی وەرزشی بالیسان بو.
یەكەم ڕاكردنی ٦٠٠٠ مەتری بۆ كوڕان	٢٠ / ٤ / ٢٠٠٥	سەفین یوسف یەكەم، ئاكۆ محمد دوەم، بەشدار سەمەد سێیەم.
یەكەم بەشداری تاقی كردنەوەی كیك بۆكسین لە دەربەندیخان سازكرابو.	٣٠ / ٩ / ٢٠٠٥	٨ وەرزشوان بەشداربون (تەیب مستەفا+كردار حمدامین+میران حمدامین +گۆران خالد+جوتیار حمدامین +تحسین عبدالرحمن +بێستون اركان +بەختیار محمدعلی پشتێنی زەردیان وەرگرت.
خولی دوەمی تۆپی پێ	٢ / ٨ / ٢٠٠٦	١٢ تیپ بون تیپی تۆپی پێی شەهید (ملانجم) یەكەم بو تیپی تۆپی پێی برایەتی شەهید (عەریف حەسن) دوەم بو.
یەكەم ڕاكردن (مەراسون) بۆ كچان	١٧ / ٤ / ٢٠٠٨	١٠ وەرزشوان بەشداربون (جیهان حمدامین حكیم) یەكەم بو.
یەكەم بەشداری ئامادەیی بالیسان لە چالاكیە وەرزشیەكانی ساڵانەی پەروەردەی كۆیە.	١٧ / ٤ / ٢٠٠٨	هەڵدانی قوڕسایی (زریان علی یحیی) پلەی دوەمی هێنا ڕاكردنی ٤٠٠ م مێران حمدامین پلەی دوەمی هێنا (سۆران محمد ابراهیم) لەیەك بازی پلەی سێیەمی هێنا.
یاریگای چیمەنی دەستكرد	٢٠٠٩	نزیك یاریگای تۆپی پێی بالیسان.
یاریگای چیمەنی دەستكردی شێخ وەسان	٢٠١٠	لە ناو گوندی شێخ وەسان.
یاریگای چیمەنی دەستكردی توتمە	٢٠١١	لەناو گوندی توتمەیە.

چالاکی وەرزشی بەتایبەتی لە بواری تۆپی پێ بەردەوام بوە زۆربەی گەنجانی سنورەکە سودمەندن. لە دوای ئەم چالاکیانەوە تا ئیستاش بەردەوام لەلایەن زۆر لە دلسۆزو وەرزش دۆستان گرنگی بەوەرزش دەدرێت. کارو چالاکیان هەبوە بەتایبەتی تۆپی پێ و تۆپی سەرمێزو تۆپی بالە. هیوام وایە سەرجەم بوارەکان گرنگی تایبەتیان پێبدرێت لە داهاتو تا دەگاتە مەلەوانی و ئەسپ سواری و پاسکیل سواری و ماتۆڕ سکیل و ئۆتۆمبێل و شەترەنج و شاخەوانی و خۆ فرێدان بە پەرەشوت لە بەرزایی و خلیسکانی سەر بەفرو وەرزشی شاخەوانی و هەمو یاریەکانی گۆڕەپان و مەیدان.

٢٠١٠/٨/٤

٢٠١٠/٨/٤

یانەی وەرزشی
بالیسان
ساڵی دامەزراندن / ٢٠٠٤

ڕۆشنبیری

کتێب و گۆڤار و ڕۆژنامەو بڵاوکراوە نیشانەی پێشکەوتنەو چەندایەتی و چۆنایەتی بەرهەمی هەڵێنجراو و ڕەنگدانەوەو تێگەیشتن و بیرکردنەوەی ڕوداوەکانی سەردەم و ژینگەی خاوەنەکانی و نوسەرەکانیەتی. لێرەدا ئەوەی لەم بوارەشدا نزیکە تۆمار کراوە.

یەکەم سەتەلایت	١٩٩٩	د. اسماعیل هێنای(ئەنەلۆگ بو).	ناوبراو ل. بنکەی تەندروستی بالیسان بو.خزمەتی زۆری کرد.
لقی سەنتەری گەنجانی کوردستان	١٩٩٩	حسن حسین کانی بەردی	لێپرسراوی بو
یەکەم کۆمپیوتەر	١٠ / ١٠ / ٢٠٠٢	بۆ ئۆفیسی ناحیە.	
یەکەم مۆبایل	٢٠٠٣	هێڵەکەی ئاسیا سێڵ بو.	تۆڕی پەیوەندی زۆر کەم بو.
کتێبخانەی گشتی بالیسان	٢٧ / ٤ / ٢٠٠٤	نزیکەی ٢٥٠٠ پەرتوك و گۆڤاری تێدابو.	محمد جمال احمد بە بەڕێوەبەر دانرا.
بڵاوکراوەی ١٦ /٤/ ساڵنامەبو	١٦ / ٤ / ٢٠٠٤	لەیادی کیمیابارانی ١٩٨٧ دەردەچو لە ژمارە ٦ بو بە گۆڤار و لە ژمارە ٨ بو بە گۆڤارێکی ژینگەیی.	تەنها پێنج ژمارەی لە شێوەی گۆڤار دەرچو.
یەکەم کۆڕی ڕۆشنبیری	١٤/ ٤ / ٢٠٠٤	بەناوی مێژوی ڕۆشنبیری خۆشناوەتی.	محمد جمال + سەردار عبدالرحمن کۆڕەکەیان گێڕا.
یەکەم کۆڕی شیعری	١٦ / ٤ / ٢٠٠٤	م.بەرزان شەلال	ملازم ئەمیر بۆڵی.
یەکەم خولی کۆمپیوتەر	٢٨ / ٨ / ٢٠٠٤	١٥ فێرخواز. لە سەر ٧ کۆمپیوتەر وانە دەوتراوە	فێرکار/ عەزیز حوسێن +سەیفولاَ بابەکر.
یەکەم ئینتەرنیت	٧ / ١١ / ٢٠٠٤	بە ناویسەنتەری ئینتەرنێتی (شەهید مەلانەجم)ناو نرا.	
یانەی ڕۆشنبیری بالیسان	٤ / ١٢ / ٢٠٠٤	م.ئەحمەد مستەفا سەرۆکی یانە.	

کۆمەڵەی کوردستانێکی سەوز.	٢٨ / ٢ / ٢٠٠٥	سەرۆکی کۆمەڵە فەقێ شێخ وەسانی	
یەکەم کۆڕی فیکری.	١٨ / ٤ / ٢٠٠٥	بۆ مەلا سەلام حەیدەری بەسترا.	
یەکەم دوکان فۆتۆکۆپی و وێنەی(معاملات)وڕەنگاو ڕەنگ.	١ / ٧ / ٢٠٠٦	خاوەنەکەی م. حەمەدەمین لاسە باپیر.	
کتێبی (کیمیاباران لە خۆشناوەتی).	١٦ / ٤ / ٢٠٠٦ تیراژ / ٥٠٠ دانە	صالح حەیدەری +محمد جمال + کەریم هەرتەلی دەستەی نوسەران.	لە ژێر ناوی هەوڵێك بۆ بە مێژوکردن.
یەکەم پێشانگەی وێنەی شەهیدان	١ / ٦ / ٢٠٠٦	لە یادی دامەزراندنی (ی. ن.ك) وێنەکان عمر شیخ وەسانی دابینی کردبون.	لە هۆڵی بۆنەکان نمایش کرا.
بلاۆوکراوەی ئاوێر	٢٥ / ٩ / ٢٠٠٦		(٣٣) ژمارەی لێ دەرچو
بلاۆوکراوەی کۆڕەنگ.	٢٦ / ٤ / ٢٠٠٧	تەنها دوو ژمارەی دەرچو	م. ئەدیبە عوسمان دەری کرد.
کۆمەڵەی قوربانیانی کیمیاباران و ئەنفالی خۆشناوەتی	١٥ / ٦ / ٢٠٠٨	فەرمانی وەزاری بۆ دەرچو. دەستەیەکی چوار کەسی بەڕێوەیان دەبرد.	هاوڕێ کاوە + فەقێ شێخ وەسانی + یاسین بالیسانی + عمر شێخ وەسانی
گۆڤاری (ڕاز)	١٦ / ٤ / ٢٠٠٨	لە یادی کیمیابارانی ١٦ / ٤ / ١٩٨٧	م/ حەیدەر عەبدولاّ شێخ وەسانی خاوەنی بو.
گۆڤاری(خۆشناوەتی)	٢٠٠٩	وەرزی بو دوو ژمارەی دەرچو.	عەبدولاّ کانی بەردی خاوەنی ئیمتیاز بو.
دەستەی پاراستنی ژینگە	٢٤ / ٦ / ٢٠١٨	دەستەیەکی سەربەخۆیە	سەرپەرشت/ تاهیر جەلال

تێبینی / لەئیستادا هیچ جۆرە (بلاّوکراوە - ڕۆژنامە -هەفتەنامە- ساڵنامە - گۆڤار) دەرناچێ. بە هیوام لە ئایندەدا ئەمانەو بوارەکانی تری ڕاگەیاندنی گەشەسەندوی هەبێت.

وتراوه زانین ڕۆناکیه نەزانین تاریکیه. کتێبخانەی گشتی بالیسان له ٢٧ / ٤ / ٢٠٠٤ کرایەوه. سودی زۆری بۆ گەلێك چین و توێژ هەبوه، جێگەی دەست خۆشی هەمو ئەوانەیه که هەوڵی زۆریان دا بۆ دروست بونی. بەتایبەتی کاك محمد جمال شایانی ڕێز لێنانه لەدوای دروست بونی زۆر ماندو بوه تیایدا. ئاماری کتێبخانەی گشتی بالیسان له ١٨ /١ /٢٠١٠.

ناوی بابەت	ژماره	ناوی بابەت	ژماره
بیرەوەری	١٤١	ڕۆمان	٥٨٤
هونەرو شانۆ	١٩٤	زانیاری گشتی	٢٧٤
کتێبی یاسایی	٦٦	مێژوو	٩٦١
ڕۆژنامەوانی	٨٣	ئاینی	٤٣٨
دیوانی شیعر	٤٤٢	تەندروستی	٢٧٨
ئەدەب و لێکۆڵینەوه	٤٥٢	ئابوری	٨٣
فەلسەفه (کتێب)	١٧٩	سیاسی	٢٢٤
خۆشنوس	٤٩	فەرهەنگ قاموس	١٤٥
کتێبی منداڵان	٦٤٩	کۆی گشتی کتێب	٥٢٤٢
گۆڤار به گشتی	١٣٩٩	لەناویان دا ٩١گۆڤاری منداڵان هەیه	

کۆی گشتی (٥٢٤٢)کتێب و (١٣٩٩) گۆڤا.

ئاماری کتێبخانەی گشتی بالیسان له ١٠/٣ /٢٠١١

کتێبی کوردی	٤٢٢٣	
کتێبی به زمانەکانی تر	١٦٦٢	زیاتربه زمانەکانی عەرەبی و فارسی و ئینگلیزین
گۆڤار	١٥٦٠	
کتێبی منداڵان	٧٣٠	
گۆڤاری منداڵان	١٠١	
کۆی گشتی کتێب و گۆڤار	٨٢٧٦	

له ٨ / ٨ / ٢٠١٨ ئاماری کتێب و گۆڤارله کتێبخانەی گشتیی بالیسان بەم شێوەیە.

کتێبی کوردی	**٧٠٨٤**	
کتێبی عەرەبی	**٢٤٦٧**	
کتێبی زمانەکانی تر	**١٨٩٦**	
گۆڤاری کوردی	**١٧٤٧**	
گۆڤاری عەرەبی	**١٦٨**	
گۆڤاری زمانی تر	**٤٦**	
بەشی منداڵان		
کتێبی کوردی منداڵان	**٩٠٩**	
کتێبی عەرەبی منداڵان	**١٦٥**	
کتێبی زمانی تر/ منداڵان	**نیە**	
گۆڤاری منداڵان		
گۆڤاری کوردی منداڵان	**١٦٩**	
گۆڤاری عەرەبی منداڵان	**نیە**	
گۆڤاری زمانی تر منداڵان	**نیە**	
کۆی گشتی کتێب و گۆڤار.	**١٤٦٥١**	

تێبینی / له ماوەی نێوان ئەم دوو داتایه که حەوت ساڵه ٦٣٧٥ کتێب و گۆڤار زیادی کردوە. واتا ساڵێ نزیکەی هەزار کتێب و گۆڤار زیاد دەکات.

سەرنج / بەردەوام کتێبی بۆ زیاد دەبێت بەس جێگەی داخه که بینایەی نیەو شوێنی زۆر تەنگ و نارێکه. به هیوام له دوارۆژێکی نزیك بینایەکی شایستەی بۆ بکرێت.

کتێبخانەی توتمه له ٢٠١١ دامەزرا نزیکەی ١٥٠٠ کتێب و گۆڤاری تێدایه. بینایەی نیە.

کتێبخانەی شەهید سەبور له شێخ وەسانان له / ١٦ / ٤ / ٢٠١٢ دامەزرا تائێستا ساڵی ٢٠١٨ نزیکەی ٢٥٠٠ کتیب و ٣٠٠گۆڤاری تێدایه. بینایەی تایبەت بەخۆی نیە.

خاوەنی ئیمتیاز:
سالح ئەکرەم حەیدەری
07301173114
سەرنوسەر:
کەریم عەبدوللا هەرتەلی
٠٧٣٠١١٢٠٦٨٩

ئاوێر
AWER

لە ژمارەی داهاتوودا...

E_mail: awer_s@yahoo.com

بەبڕیاری سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، بریار درا ٤/١٦ بکرێ بەڕۆژی ژینگەی کوردستان.

ستافی بڵاوکراوەی ئاوێر سەردانی وەزیری رۆشنبیری دەکات.

یەکێک لە پاشماوەکانی کیمیابارانی ١٩٨٧/٤/١٦

بۆ یەکەم جار سەرژمێری دانیشتوانی سەرجەم سنوری ناحیە لە ژمارەی ماڵ - ژمارەی دانیشتوان - ژمارەی ڕەگەزی نێر - ژمارەی ڕەگەزی مێ - ژمارەی خوێندەوار - ژمارەی نەخوێندەوار- ژمارەی منداڵ یەك ڕۆژ تا شەش ساڵ. لە بەرواری ١٢ / ٥ / ٢٠٠٢ .

ناوی شوێن	ژ.ماڵ	ژ.دانیشتوان	ژ.نێر	ژ.مێ	ژ.خوێندەوار	ژ.نەخوێندەوار	ژ.مندال ١رۆژتا ٦سال
باليسان	١٣٣	٧٢٩	٣٨٤	٣٤٥	٣١٢	٢٧٣	١٤٤
كانى بەرد	٤٣	٢٣٩	١٢٨	١١١	٧٣	١٠١	٦٥
شيخ وەسان	٧٦	٣٨٧	١٩٢	١٩٥	١٤٥	١٤٨	٩٤
خۆران	٤٢	١٧٤	٩١	٨٣	٦٤	٩٦	١٤
دەراش	٨	٣٩	٢٦	١٣	١٠	٢٦	٣
توتمە+باروكاوە	١٦٠	٩٠٤	٤٢٤	٤٨٠	٣٢٠	٣٥٢	٢٣٢
شيرەی سەرو	٤٠	٢٥٢	١١٧	١٣٥	٣٩	١٩٧	١٦
شيرەی خوارو	٤٢	٢١٣	١٠١	١١٢	٦٨	١٣٤	١١
خەتێ	١٠٥	٤٩١	٢٢٦	٢٦٥	١٥٣	١٩٢	١٠٦
بێڕۆ	٣٢	١٩٥	١٠١	٩٤	٥٨	٩٤	٤٣
بێراوە	٦٥	٣١١	١٩٩	١١٢	١٠٣	١٤٠	٦٨
سپيلكە	٣٠	٥٣	٢٨	٢٥	٢٣	٢٠	١٠
كۆی گشتی	٧٧٦	٣٩٨٧	٢٠١٧	١٩٧٠	١٣٦٨	١٧٧٣	٨٠٦

تێبینی / لەم داتایە ژمارەی خوێندەوار (١٣٦٨) کەسە بەڵام خاوەن بڕوانامە بەم جۆرە بون.

١- ناوەندی نزیکەی ١٥ دەرچو. ٢- ئامادەیی وێژەیی و زانستی / نزیکەی ١٠ دەرچو.

٢- دبلۆم / نزیکەی ٨دەرچو.٤ - بکالۆریۆس / نیە ٤- ماجستێر نیە ٥- دکتۆرا نیە.باقی توانای خویندنەوەو نوسینی هەیە.٥ -بەراوردی رەگەزی دەرکەوێت ڕەگەزی نێر زیاترە بەڕێژەی (٤٧)کەس.

٣- تا ساڵی ٢٠١٨ زیاترلە ١٠٠ خاوەن بڕوانامەی پەیمانگاو کۆلێژی لێیە.

ئەم داتایە لە بەرواری ٢٧ / ١١ / ٢٠٠٨ کراوە.

ناوی شوێن	ژ. ماڵ	ژ. دانیشتوان	ژ. ڕەگەزی نێر	ژ. ڕەگەزی مێ	
بالیسان	٢٢١	١٠٣٦	٥١٤	٥٢٢	
کانی بەرد	٥٨	٣٠٤	١٤٣	١٦١	
توتمە +باروکاوە	١٦٠	٩٠٠	٥٠٤	٣٩٦	
خەتێ	١٠١	٤٢٩	١٩١	٢٣٨	
بێڕۆ	٣٥	١٩٩	٩٣	١٠٦	
دەراش	١٠	٥٠	٢٦	٢٤	
خۆران	٣٢	١٨٩	٩١	٩٨	
بێراوە	٦٣	٤٢٥	٢٠٤	٢٢١	
شیرەی سەرو	٣٠	١٨٢	٨٥	٩٧	
شیرەی خوارو	٣٣	١٧٥	٨١	٩٤	
شێخ وەسان	٥٨	٢٦٦	١٣١	١٣٥	
سپیلکە	٣	٢٠	٧	١٣	
کۆی گشتی	٨٠٤	٤١٧٥	٢٠٧٠	٢١٠٥	

تێبینی /

١- به بەراوورد ڕەگەزی مێ زیاترە بەرێژەی ٣٥ کەس.

٢- لەداتای ٢٠٠٢ پێشتر رەگەزی نێر زیاتر بو بە ڕێژەی ٤٧ کەس.

٣- جێهێشتنی ولاّت دەکرێت یەك لە هۆکاری بەرزبونەوەی ڕێژەکەبێت.

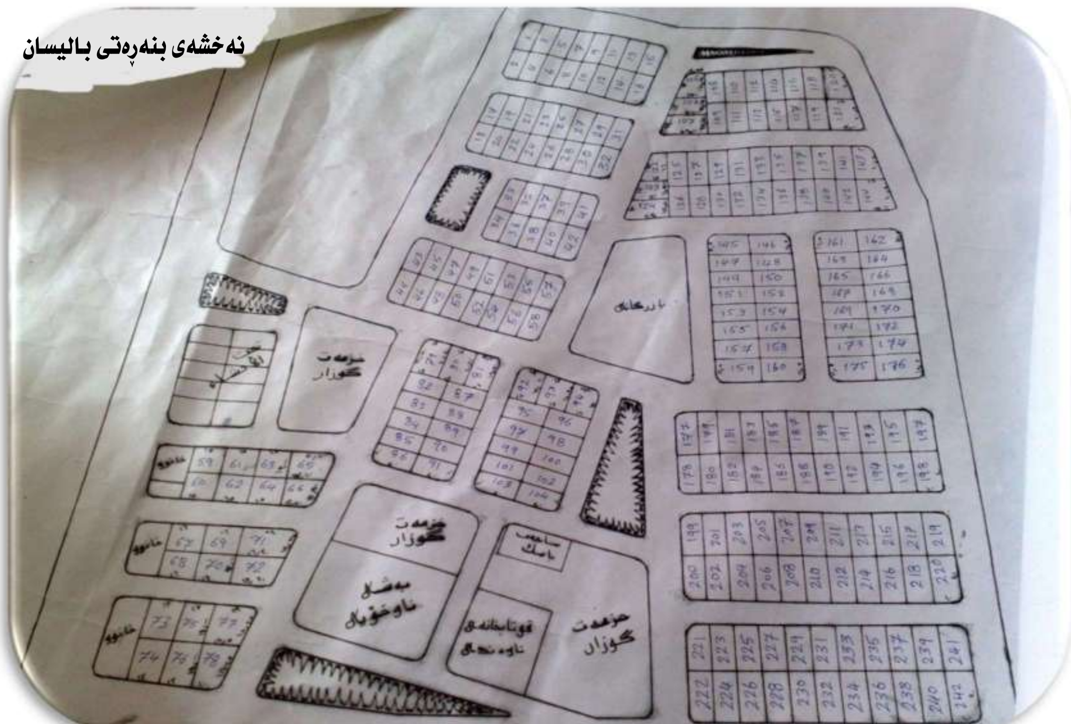

ئەم داتایە لە ٢٠ / ٤ / ٢٠١٣ كراوە.

ناوی شوێن	ژ. ماڵ	ژ. دانیشتوان	ژ. نێر	ژ. مێ	ژ. تەمەن سەرو ١٨ساڵ	ژمارەی تەمەن خوار١٨سال
باليسان	٢٧٥	١٣١٤	٦٧٣	٦٤١	٦٩٩	٦١٥
گوندی كانی بەرد	٣٩	١٨٨	١٠٢	٨٦	١٠٠	٨٨
گورگان /ئاوەدانی لێ دروست بوە	٩	٤٣	٢٦	١٧	٢٢	٢١
گوندی شێخ وەسان	٤٧	٢١٦	١١٤	١٠٢	١١٣	١٠٣
گوندی بێراوە	٦٢	٣٦٢	١٨٠	١٨٢	١٨١	١٨١
گوندی شیرەی خوارو	٤٢	١٩١	٩٤	٩٧	١٠٥	٨٦
گوندی شیرەی سەرو	٢٦	١٣٨	٦٨	٧٠	٧٥	٦٣
گوندی خۆران	٣٩	٢٢٣	١٠٣	١٢٠	١٠٧	١١٦
كەندەسۆر/ ئاوەدانی لێ دروست بوە	١٥	٨٢	٤٣	٣٩	٤٣	٣٩
گوندی دەراش	١٨	٧٧	٣٨	٣٩	٤٠	٣٧
گوندی توتمە	١٧٠	٨٣٢	٤٠٤	٤٢٨	٤٥٥	٣٧٧
گوندی باروكاوە	٣	١٢	٥	٧	٨	٤
گوندی خەتێ	١٠٥	٤١٧	١٩١	٢٢٦	٢٢٧	١٩٠
گوندی بێڕۆ	٢٧	١٤٥	٧٢	٧٣	٧٥	٧٠
گوندی سپیلكە	١	٤	٢	٢	٣	١
كۆی گشتی	٨٧٨	٤٢٤٧	٢١١٥	٢١٢٩	٢٢٥٣	١٩٩١

سەرنج / دانیشتوانی زیاتر پشت بە موچە وەرگرتن دەبەستن كەمتر خەریكی كشتوكاڵ و ئاژەڵدارین. جگە لە موچە خۆرانی پێشمەرگەو خانەنشینی سەربازی و مەدەنی، ژمارەی فەرمانبەرو موچە خۆرانی داو دەزگاكانی ناحیە لە ساڵی ٢٠١٠ پێنج سەدو چل و دو كەس موچە خۆر بون. بێگومان تا ساڵی ٢٠١٤ بەردەوام موچە خۆری زیاتر دەبو لە هەمو بوارەكان، نزیكە لەوەی هەمو خێزانێك موچەخۆرێك یان زیاتری هەیە. بەشەخۆراكی مانگانەش حكومەتی ناوەند دابەشی دەكات بە ژمارەی خێزان لەرێگەی فۆرمی خۆراك، بۆ هەرنەفەرێك(ئارد ٩ كیلۆ- برنج ٣ كیلۆ- شەكر ٢ كیلۆ-ڕۆن یەك لیتر).

بەراوردی سەرژمێریەکانی ٢٢ / ٥ /٢٠٠٢ - ٢٧ / ١١ / ٢٠٠٨ - ٢٠ / ٤ / ٢٠١٣. لەکۆی گشتی ژمارەی ماڵ - ژمارەی دانیشتوان - ژمارەی ڕەگەزی نێر - ژمارەی ڕەگەزی مێ.

ساڵ	١٢ / ٥ / ٢٠٠٢	٢٧ / ١١ / ٢٠٠٨	٢٠ /٤ / ٢٠١٣
ژمارەی ماڵ	٧٧٦	٨٠٤	٨٧٨
ژمارەی دانیشتوان	٣٩٨٧	٤١٧٥	٤٢٤٧
ژمارەی رەگەزی نێر	٢٠١٧	٢٠٧٠	٢١١٥
ژمارەی رەگەزی مێ	١٩٧٠	٢١٠٥	٢١٢٩

ئەوەی جێی سەرنجە لە ٢٠٠٢ تاکو ٢٠١٣ ژمارەی ماڵ لە دەوری حەوسەد بۆ نزیکەی نۆسەد ماڵ بوە، نەگەیشتۆتە هەزار ماڵ. ئەمە وەنەبێت ڕێژەی دانیشتوان و هاوسەرگیریکردن زیاد نە بوبێت، بەڵکو بە هۆی جێهێشتنی دانیشتوانەکەیەتی کە گوندەکان چۆڵ دەکەن و بۆ ژیان دەچنە شارە گەورەکان. بۆیە دروست بونی ناحیە کاریگەری زۆری هەبو لە چۆڵ نەبونی سنورەکە.

کۆتا سەرژمێری سەرجەمی سنوری ناحیە لە ژمارەی سەرۆك خێزان و ژمارەی دانیشتوانی بەرواری

٢٥ / ١٢ / ٢٠١٨ کراوە.

ژمارەی خێزان	١٠٨٧ ماڵ			
ژمارەی دانیشتوان	٤٨١٦			

تێبینی/ دوای بیست ساڵ لە دروست بونی بو بە (١٠٨٧) ماڵ.

لەو ١٠٨٧ ماڵە زیاترلە ١١٥ خێزان کەم دەرامەتن و لە هێڵی هەژاریدان. ڕێژەی هەرەزۆر چینی ناوەندەو دەوڵەمەندی کەمە.

باخچەی ساوایانی بالیسان.

بەرواری کردنەوە (دامەزراندن)	١٦ / ١٠ / ٢٠١١	م. بوشرا فەتحوڵا ئەحمەد بەڕێوەبەر
ساڵی خوێندنی ٢٠١١= ٢٠١٢	٦٤ منداڵ	
ساڵی خوێندنی ٢٠١٢ - ٢٠١٣	٤٣ منداڵ	
ساڵی خوێندنی ٢٠١٨- ٢٠١٩	٤٨ منداڵ	

تێبینی / لە ساڵی دامەزراندنی تاکو ٢٠١٨ ٢٣٨ منداڵ لە کچان و کوڕان فێری پەروەردەو ڕاهێنان کراون بۆ خوێندنگاکان. باخچەی ساوایانی گوڵەباخ / لە توتمە بەرواری ٢٨ / ١٠ / ٢٠١٤ کراوەو مامۆستا کەیغان حەسۆ نەسرەدین کرایە بەڕێوەبەر. لە ساڵی دامەزراندنی تاکو ٢٠١٨ (١٥٦) منداڵ پەروەردە کراون بۆ خوێندنگاکان.

داتاو ئاماری خوێندنگاکان - ژمارەی مامۆستایان- ژمارەی خوێندکاران- ژمارەی خوێندکارانی کچ + ژمارەی خوێندکارانی کوڕ. بەرواری ٦ / ١٠ / ٢٠١٠ کراوە. زۆر سوپاسی بەڕێوەبەرەکان دەکەم هاوکاریان کردوم.

ناوی خوێندنگە	ژ. مامۆستایان	ژ.خویندکاران	ژ.خ. کچ	ژ.خ. کوڕ	بینایەی خوێندنی هەیە	تێبینی
ئامادەیی بالیسانی تێکەڵاو زانستی +ئەدەبی.	١١	٢١٢	٦٣	١٤٩	٨ پۆلە	
خ. ب.شەهید عبدالخالق /بالیسانی تێکەڵاو.	٢٥	٣٤٨	١٣٨	٢١٠	٨ پۆلە	
خوێندنگەی.ب. بالیسانی تیکەلاو.	٩	٧٥	٣٧	٣٨	٦ پۆلە	
خ.ب. شیرەی سەرو.	٦	٣٥	١٥	٢٠	٤ پۆلە	
خ.ب. شیرەی خوارو.	٢	٣٥	١٨	١٧	٦ پۆلە	
خ.ب.خۆران.	٤	٧٧	٣٩	٣٨	٦ پۆلە	
خ.ب. بێراوە.	٥	٦٨	٣٣	٣٥	٦ پۆلە	
خ.ب. شێخ وەسان.	٤	٥٤	١٩	٣٥	٦ پۆلە	
خ.ب. دەراش.	٣	١٦	٨	٨	٣ پۆلە	
خ.ب. توتمە.	٨	١٦٠	٧٨	٨٢	٦ پۆلە	
خ.ب. باروکاوە.	١٢	١٦٠	٦٨	٩٢	٩ پۆلە	
خ.ب. خەتێ.	٩	٩٣	٥٢	٤١	٦ پۆلە	
خ.ب. کانی بەرد.	٧	٥٩	٢٧	٣٨	٦ پۆلە	
خ.ب. بێڕۆ.	٥	٢٥	١٤	١١	٥ پۆلە	
کۆی گشتی.	١١٠	١٤١٧	٦٠٩	٨٠٨	٨٥	

تێبینی / ١- هەمو خوێندنگەکان تێکەڵاون لە کچان و کوڕان.

٢- جیاوازی نێوان خوێندکارانی کوڕو کچ ١٩٩ کوڕ ڕێژەیان زیاترە لە ڕێژەی کچان.

٣- مامۆستای خۆجێیی بەژمارە کەم بون چەندین مامۆستا لە دورەوە هاتون و خزمەتیان کردوە تائێستاش بەردەوامن. شایانی ڕێزو پێزانینی زۆرن خزمەتیان بەرز دەنرخێنین. بەهەمان شێوە پزیشکان و کارمەندانی تەندروستیش.

ئامارو داتای خوێندنگەی ئامادەیی و بنەڕەتیەکانی سنوری ناحیەی بالیسان لە ژمارەی مامۆستایان- وانەبێژان- ژمارەی خوێندکاران- ژمارەی خوێندکارانی کوڕ - ژمارەی خوێندکارانی کچ - ژمارەی هۆبەی خوێندن - ژمارەی کارگوزار -ژمارەی نوسەران (کاتب)- ژمارەی پاسەوان. لە بەرواری ٤ / ٤ / ٢٠١٣. بەسوپاسەوە بەڕێوەبەرەکان هاوکاریان کردوم.

ناوی خویندنگاکان.	ژ.مامۆستایان	ژ. وانەبێژ	ژ. خوێندکاران	ژ.خ. کچ	ژ.خ. کوڕ	ژ. هۆبە	ژ.نوسەر	ژ.کارگوزاران	ژ.پاسەوانان
ئامادەیی‌بالیسان/زانستی+ ویژەیی	١٥	١	٢٤٥	١٠٩	١٣٦	٨	نیەتی	٢	نیەتی
خ.ب. شەهید عبدالخالق بالیسانی تێکەڵاو	٢٠	٢	٣٨٣	١٦٨	٢١٥	١١	١	٢	نیەتی
خ.ب. بالیسانی تێکەلأو	٥	١	٤٤	٢٣	٢١	٦	نیەتی	١	نیەتی
خ.ب. شیرەی سەرو	نیەتی	٥	٣٣	١٣	٢٠	٥	نیەتی	١	نیەتی
خ. ب. شیرەی خوارو	٢	١	٣٨	١٩	١٩	٦	نیەتی	١	نیەتی
خ. ب. بێراوەی تێکەلاو	٣	٣	٧٨	٣٩	٣٩	٦	نیەتی	٣	١
خ. ب. خۆرانی تپکەڵاو	٤	٢	٥٩	٣٧	٢٢	٦	نیەتی	١	نیەتی
خ. ب. کانی بەرد	٤	١	٥٢	٢٢	٣٠	٦	نیەتی	٣	١
خ. ب. دەراش	٤	—	١٩	١٠	٩	٥	نیەتی	٢	نیەتی
خ. ب. شیخ وەسان	٢	٢	٥٠	٢٨	٢٢	٦	نیەتی	٢	٢
خ. ب. توتمە	٦	٣	٩٧	٤٦	٥١	٦	نیەتی	١	١
باروکاوە	١٣	١	١٧٨	٨٠	٩٨	١١	نیەتی	١	نیەتی
خ. ب. بێڕۆ	٢	٢	٢١	١٣	٨	٥	١	٣	٢
خ. ب. خەتێ	٦	٣	١٠٢	٤٩	٥٣	٧	١	١	٢
کۆی گشتی	٨٦	٢٧	١٣٩٩	٦٥٦	٧٤٣	٩٤	٣	٢٤	٩

تێبینی /

١- هەمو خوێندنگەکان تێکەلأون لە کچان و کوڕان.

٢- جیاوازی نێوان خوێندکارانی کچان وکوڕان تەنها (٨٧) کوڕژمارەیان زیاترە.

ئەم داتایە لە بەرواری ٢٨ / ٣ / ٢٠١٦ کراوە. بەهۆی قەیرانی دارایی حکومەتی هەرێمی کوردستان فەرمانبەران موچەکەیان کەم کراوەتەوە، مامۆستایانیش بەهەمان شێوە.

ناوی خویندنگاکان.	ژ٠مامۆستایان	ژ٠خویندکاران	ژمارەی خ.کچ	ژمارەی خ. کوڕ	ناوی بەڕێوەبەرەکان
بنەڕەتی بالیسانی تێکەلاو	٦	٢٨	١٤	١٤	م٠ جمال رسول
ب.شەهید عبدالخالق /بالیسان	١١	٢٣٤	٩٩	١٣٥	م٠ صلاح عیسی
بنەڕەتی زێلان بالیسان	٦	٢٣٦	١٠٤	١٣٢	م ٠ خدر محمد
ئامادەیی بالیسانی وێژەیی - زانستی	١٥	٢٠٣	١١٥	٨٨	م. شاخەوان عوسمان
بنەڕەتی شیرەی سەرو	٥	٢١	١٠	١١	م٠عبدالله حمد
بنەڕەتی شیرەی خوارو	٤	٢٧	١١	١٦	م٠علی جلال
بنەڕەتی خۆران	٤	٣٣	١٩	١٤	
بنەڕەتی بێراوە کوندی سەریٚ	٣	٣٩	٢٠	١٩	
بنەڕەتی بیراوەی خواریٚ	٣	٤٩	٢٥	٢٤	
بنەڕەتی دەراش	٣	٢٠	١٠	١٠	م٠ احمد
بنەڕەتی توتمە	٨	٨٥	٤٧	٣٨	م٠ مستەفا عوسمان
ئامادەی سەردەرانی توتمە ویژەیی - زانستی	١٤	٢٣٠	١١٨	١١٢	م٠ توانا مصلیح
بنەڕەتی خەتیٚ	٥	٨٠	٣١	٤٩	م. صباح صالح
بنەڕەتی کانی بەرد	٦	٤٤	١٦	٢٨	
بنەڕەتی شێخ وەسان	٥	٣١	٩	٢٢	
بنەڕەتی بێڕۆ	٢	١٨	٨	١٠	م. عومەر
کۆی گشتی	١٠٠	١٣٧٨	٦٥٦	٧٢٢	٢٨ / ٣ / ٢٠١٦

تێبینی /

١- هەمو خوێندنگاکان و قوتابخانەکان تێکەلاٌون لە کچان و کوڕان.

٢- بەراوردی ڕێژەی نێوان کوڕان و کچان تەنها (٦٦) کوڕ ڕێژەیان زیاترە لەم ئامارە.

٣- لە هەر سێ ئاماردا بەردەوام ڕێژەی خوێندکارانی کچ لە زیادبون بوەو نزیك بوە لە هاوسەنگ بون. ئەمەش جێی خۆشحالٌیە.

ئاماری سەرجەم خوێندنگە بنەڕەتیەکان و ئامادەییەکانی سنوری ناحیەی بالیسان بەرواری ٢٩ / ١٠ / ٢٠١٨ کراوە.

ناوی خوێندنگاکان. ٢٩ - ١٠ - ٢٠١٨	ژ.مامۆس تایان	ژ. خوێندک اران	ژ.خ. کچ	ژ.خ. کوڕ	ناوی بەڕێوەبەرەکان
ئامادەیی بالیسان/زانستی+وێژەیی/ تێکەڵاو	١٤	١٩٤	٩٣	١٠١	م. شاخەوان عوسمان
ب. شەهید عبدالخالق -بالیسانی تێکەڵاو	١٤	٢٣٠	١٠١	١٢٩	م.سەربازحمد/ پۆلەکانی ٧+ ٨+ ٩ دەگرێتەوە
ق.بالیسانی بنەڕەتی تێکەڵاو	٧	٥١	٢١	٣٠	م. جەمال ڕەسول.
خ.زێلانی بنەڕەتی تێکەڵاو = بالیسان	١١	٢٨١	١٣٢	١٤٩	م. خدر محەمەد.
خ.ب. شیرەی سەرو	٣	٦	٤	٢	م.عبداللە صۆفی.
خ. ب. شیرەی خوارو	١	٢٥	٨	١٧	م.صابر عبدالرحمن.
خ. ب. بێراوە تێکەڵاو	٥	٢٩	١٠	١٩	م. وشیار تەها حویز.
خ. بنەڕەتی بێراوەی خوارو	٢	٣٤	١٥	١٩	م.عباس تەها.
خ. ب. خۆرانی تێکەڵاو	٧	٤١	٢٢	١٩	م. عەلی جەلال.
خ. ب. کانی بەردی- تێکەڵاو	٤	٣٩	١٥	٢٤	م. ڕێبین ڕەمزی.
خ. ب. دەرااشیتێکەڵاو	٣	٣٥	١٣	٢٢	م. کامەران جلال
خ. ب. شێخوەسان -تێکەڵاو	٢	٢٢	٨	١٤	م، سەردار.
خ. ب. توتمە تێکەڵاو	٨	٨١	٤٥	٣٦	م. نەهرۆ.
خ. دواناوەندی سەردەرانی توتمەی تێکەڵاو - زانستی و وێژەی	١٨	١٩٠	١٠١	٨٩	م. توانا موسلیح.
خ. ب. بێرۆی تێکەڵاو	٢	١٧	١١	٦	م. عومەر
خ. ب. خەتێی تێکەڵاو	٨	٥٧	١٥	٤٢	م.بێتاوان
کۆی گشتی	١٠٥ مامۆستا	١٣٣٢ خوێندکار	٦١٤ کچ	٧١٨ کوڕ	

تێبینی / بە بەراورد ١٠٤ کوڕ ژمارەیان زیاترە.

ئاماری لە دایك بوان (کوڕان- کچان)ساڵەکانی ۲۰۱۵ + ۲۰۱٦ + ۲۰۱۷.هەمو ئەوانە دەگرێتەوە کە سەر بە تۆماری فەرمانگەی باری شارستانی باليسانن.

ساڵی ۲۰۱۵	لەدايك بونی کوڕان	لەدايك بونی کچان	تێبينی
مانگی يەك	۲٤	۱۸	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی دوو	۲۵	۱۵	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی سێ	۱۵	۱۷	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی چوار	۲۳	۱۷	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی پێنج	۲۸	۱۷	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی شەش	۱٤	۱۸	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی حەوت	۱۵	۱۷	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی هەشت	۱۷	۱۲	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی نۆ	۳۸	۲۵	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی دە	۱۷	۲٦	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی يانزە	۲۱	۱۵	ساڵی ۲۰۱۵
مانگی دوانزە	۱۸	۱۰	ساڵی ۲۰۱۵
کۆی گشتی	۲۵۵	۲۰۷	

جياوازی / به بەراورد چل و هەشت کوڕ زياتر لە دايك بون لە ۲۰۱۵ دا.

ساڵی ۲۰۱٦	لەدايك بونی کوڕان	لەدايك بونی کچان	تێبينی
مانگی يەك	۲۰	۱۹	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی دوو	۲۳	۲۱	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی سێ	۱۳	۹	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی چوار	۱۰	۱۳	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی پێنج	۱۳	۲۳	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی شەش	۲٤	۲۷	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی حەوت	۸	٦	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی هەشت	۲۳	۲۱	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی نۆ	۱۲	۱۳	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی دە	۲٤	۱۳	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی يانزە	۲۷	۱٦	ساڵی ۲۰۱٦
مانگی دوانزە	۱۱	۱۲	ساڵی ۲۰۱٦
کۆی گشتی.	۲۰۸	۱۹۳	۱۵ کوڕ ژمارەيان زياترە

لەدایك بونی کوڕان و کچان -ساڵی ٢٠١٧.

ساڵی ٢٠١٧	کوڕانی لەدایك بو	کچانی لە دایك بو	تێبینی
مانگی یەك	١٩	١٥	ساڵی ٢٠١٧
مانگی دوو	٢٠	٨	ساڵی ٢٠١٧
مانگی سێ	١٧	٧	ساڵی ٢٠١٧
مانگی چوار	٢٧	٣٢	ساڵی ٢٠١٧
مانگی پێنج	١٥	١٠	ساڵی ٢٠١٧
مانگی شەش	١١	٨	ساڵی ٢٠١٧
مانگی حەوت	٢١	٣٠	ساڵی ٢٠١٧
مانگی هەشت	١٢	١٦	ساڵی ٢٠١٧
مانگی نۆ	١٦	٩	ساڵی ٢٠١٧
مانگی دە	٢١	١٠	ساڵی ٢٠١٧
مانگی یانزە	٢١	٢١	ساڵی ٢٠١٧
مانگی دوانزە	٦	٦	ساڵی ٢٠١٧
کۆی گشتی	٢٠٦	١٧٢	

٣٤ کوڕزیاترلەدایك بون لە ٢٠١٧ دا.

ئاماری هەرسێ ساڵ + کۆی گشتی.

ساڵ	٢٠١٥	٢٠١٦	٢٠١٧	کۆی گشتی
لەدایك بونی کوڕان	٢٥٥	٢٠٨	٢٠٦	٦٦٩
لەدایك بونی کچان	٢٠٧	١٩٣	١٧٢	٥٧٢
کۆی گشتی	٤٦٢	٤٠١	٣٧٨	١٢٤١

بە تێکڕا لە هەرسێ ساڵدا (٩٧) کوڕ زیاتر لە دایك بون. بەشێکی زۆری ئەوانەن کە لە دەرەوەی سنوری ناحیە نیشتەجێن. وەك ئاماژەم پێداوە لەسەرەوە.

ئاماری مردوان لە ساڵەکانی٢٠١٥ + ٢٠١٦ + ٢٠١٧ هەمو ئەوانە دەگرێتەوە کە تۆماریان فەرمانگەی باری شارستانی بالیسانە.

ساڵی ٢٠١٥	ڕێژەی مردن.	ساڵی ٢٠١٦	ڕێژەی مردن.	ساڵی ٢٠١٧	ڕێژەی مردن.
مانگی یەك	٣	**مانگی یەك**	٦	**مانگی یەك**	٧
مانگی دوو	٨	**مانگی دوو**	٤	**مانگی دوو**	١٤
مانگی سێ	٤	**مانگی سێ**	٤	**مانگی سێ**	٥
مانگی چوار	٤	**مانگی چوار**	١٠	**مانگی چوار**	٦
مانگی پێنج	٦	**مانگی پێنج**	١	**مانگی پێنج**	١١
مانگی شەش	١٤	**مانگی شەش**	١٠	**مانگی شەش**	٤
مانگی حەوت	٨	**مانگی حەوت**	٦	**مانگی حەوت**	٢
مانگی هەشت	٨	**مانگی هەشت**	٣	**مانگی هەشت**	٦
مانگی نۆ	٣	**مانگی نۆ**	١٠	**مانگی نۆ**	٤
مانگی دە	٢	**مانگی دە**	٥	**مانگی دە**	١
مانگی یانزە	٢	**مانگی یانزە**	٣	**مانگی یانزە**	٤
مانگی دوانزە	٤	**مانگی دوانزە**	٥	**مانگی دوانزە**	١
کۆی گشتی	٦٦	**کۆی گشتی**	٦٧		٦٥

کۆی گشتی هەرسێ ساڵ (١٩٨) کەس مردون. وەك ئاماژەدراوە لەسەرەوە ئەوانەش دەگرێتەوە کە لە دەرەوەی سنوری ناحیە نیشتەجێبون. بەڵام تۆماریان فەرمانگەی باری شارستانی بالیسانە.

کشتوکاڵ / گرنگی و پێگەی کشتوکاڵ لە ژمارە نایەت. هەر وڵاتێك خاوەنی ئابوریەکی بە هێزبێت واتا ئەم بوارە زۆر پێشکەوتوەو گرنگی تایبەتی پێدراوە. بێگومان داتاو ئامار سودی زۆری دەبێت و زانستیانە بەرهەم دەهێنرێت.

ڕوپێوی تەواوی سنوری بالیسان بە دۆنم دەخەینە ڕو لە ڕوبەری دێمی وڕوبەری بەراو و ڕوبەری دارستان وڕوبەری شوێنی شیاو بۆ چاندن و ڕەزو باخ و ڕوبەری سروشتی و بەردەڵانی سنوری جوگرافیای ئیستای ناحیەی بالیسان. کە ڕوبەری گشتی شەست هەزاروچوار سەدو پەنجاو نۆ دۆنمە.بەم شێوەیەی خوارەوە خراوەتە ڕو لەگەڵ جیاکردنەوەی ڕوبەری سەرجەم گوندەکانی. ئەم ئامارە لە ساڵی٢٠١٦ کراوە.

شوێن	روبەری گشتی بە دۆنم	روبەری شیاو دێمی بەدۆنم	روبەری شیاو بەراو بەدۆنم	روبەری لەوەڕگا بەدۆنم	روبەری دارستانی سروشتی بەدۆنم	باخچەی بەراو بەدۆنم	رەزی دێمی بەدۆنم	بەردەڵان بەدۆنم
بالیسان	٧١٣٩	١٧٤٩	٦٩٥	١٥٦٩	١٤٩٣	٣٣٩	١٥٢	١١٤٢
کانی بەرد	٣٨٧٦	٦٩٢	١٢٦	٣٢٨	٢٠٢٣	٣٤	٢٣	٦٥٠
بێراوە	١٩٥٠٥	١٩٦٥	٥٣٣	٥٨٩٣	١٠٣٠٠	٢١٠	٢٥٤	٣٥٠
شێخوەسان	١٣٢٥	٦٢	٧	٥٠٠	٦٥٠	٦	٤٥٠	١٠٠
ش.سەرو	٣٤٤٦	١٥٨	٢٠	١٥٠	١٢٧٥	٥	١٨	١٨٢٠
شیرەی خوارو	٤٨٨٢	٣٨٢	٥١	٥٥٠	٣٠٥٠	١٦	٥٣	٧٨٠
خۆران	٢١٦٩	٩٦٣	٩٣	٦٦٠	٢٣٠	٢٣	٤٩	١٥١
دەراش	١٥٨٦	٢٤٥	٣١	٢٠٠	١٠٠٨	١٦	١٦	٧٠
توتمە	٥٨٢٤	١٣٩٧	٣٥٠	٢٣٠٠	١٥٠٠	١٤١	٣٦	١٠٠
باروکاوە	١٦٠٥	٩٦	٦٤	٣٧٠	١٠٠٦	١٦	٣	٥٠
بێڕۆ	٧٦٠	٢٢٧	١٣٨	٤٠	٢٤٠	٣٩	٦١	١٥
سپیلکە	٦٠٠	١٣١	٦٤	٤٥	٣٠٠	٢٦	٤	٣٠
خەتێ	٧٢٩٢	١٩٧	١٢٣	٥٥٠	٥٥٥٤	٥٣	٦٨	٧٤٧
کۆی گشتی	٦٠٤٥٩	٨٢٦٤	٢٢٩٥	١٣١٥٥	٢٨٦٢٩	٩٢٤	١١٨٧	٦٠٠٥

ئاژەڵداری لە سنوری ناحیەی بالیسان لە ساڵی ٢٠١٦ بەم شێوەیەیە.

ناوی شوین	ژمارەی چێڕ (مانگا)	ژ.بزن	ژ.مەڕ	ژ.وڵاخی بار ئیستر	ژ.وڵاخی بار ئەسپ+ ماین	ژ.وڵاخی بار گوێدرێژ
بالیسان	٢٤٩	٥٠٣	**نیە**	**نیە**	**نیە**	٣
کانی بەرد	٩١	١٩٢	٨٥	**نیە**	**نیە**	٢
شێخ وەسان	١٢٨	٢٠	**نیە**	**نیە**	**نیە**	٤
شیرەی سەرو	١١	٣٩٤	**نیە**	**نیە**	**نیە**	٦
شیرەی خوارو	٧٤	٥٤٣	**نیە**	**نیە**	**نیە**	٣
دەراش	٢١	٣١٠	**نیە**	**نیە**	**نیە**	٢
بیرۆ	٥٩	٣٨٠	**نیە**	**نیە**	١	٣
خۆران	٨٦	٣٤٢	**نیە**	**نیە**	**نیە**	١
سپیلکە	٢٢	٢٤	**نیە**	**نیە**	**نیە**	**نیە**
بێراوە	١١٩	٣٠١٢	٥٠	١	٤	٥
خەتێ	٧٢	٣٠٠	**نیەتی**	**نیە**	١	٤
توتمە	١٠٢	١٥٠٠	٢٨	**نیە**	**نیە**	٣
کۆی گشتی	١٠٣٤	٧٥٢٠	١٦٣	١	٦	٣٦

تێبنی / ١-لاسەنگیەك هەیە لە دابەش بونی ئاژەڵداری - تەنها بۆ زانین، نمونە ماڵێك ٢٠٠ بزنی هەیە هەمو دانیشتوانەکەی تری هەمان گوند ٥٠ بزنیان هەیە. مەڕو مانگاو پەلەوەریش بە هەمان شێوە.

٢ -لە هەمو سنورەکە ٣٨پڕۆژەی بە خێوکردنی پەلەوەر(دواجن) هەیە تەنها چوار دانە بێ مۆڵەتن بون تا ساڵی ٢٠١٨.

٣-هەموسنورەکە پەنجاو نۆ تراکتۆری جۆراو جۆری کشتوکاڵی هەیە.٢٠١٦

٤- هەمو سنوری ناحیە شەش گەلاب و سێ شۆفلی هەیە.٢٠١٧

٥- هەمو سنوری ناحیە نزیکەی هەزار کورە هەنگی هەیە.٢٠١٦

٦- هەمو سنورەکە سێ حەوزی بەخێوکردنیماسی هەیە.٢٠١٨

٧- هەمو سنوری بالیسان لە دوسەدو یەك ئۆتۆمبێلی جۆراو جۆری بارهەلگرو ئۆتۆمبێلی تایبەتی و تاکسی لێبو لە ٢٠١٤. لە بەرواری بون بە ناحیە هەمو سنورەکەبیست ئۆتۆمبێلی کۆنی لەجۆری جێب و بەڕازیلی و لاندکرۆزەرو پیکابی لێبوو.

ئاماری سەرچاوەی بیری ئاو جۆری(پایل) سوری. ساڵی ٢٠١٦

ناوی شوێن	بیری پایل (سوری) تا سالی ٢٠١٦	ژ. سەرچاوەی کانیاوی وشك نەبو	ژ. سەرچاوەی کانیاوی وشك بو
بالیسان	٢١٠	٢٦	٢٧
کانی بەرد	١٢	٣	١٨
بێراوە	٩٨	٨	٢٠
شێخ وەسان	٣	٩	١٤
شیرەی سەرو	١	٢	٢
شیرەی خوارو	٢	٣	٢
خەتێ	٦٠	١٩	٢
دەراش	٤٠	٢	٢
توتمە	١١٠	٦	٩
باروکاوە	٨	٤	٤
بیرۆ	١١	٣	٣
سپیلکە	٣٥	١	١
خۆران	١٠٥	١	٣
کۆی گشتی	٦٩٨	٨٧	١٠٧

تێبینی / تەنها پێنج بیری ئیرتیوازی هەیە لە هەمو سنورەکەدا.

سەرنج / وەك لە ئامارەکە دەرەکەوێت لە ئێستادا ٨٧ کانیاو هەن کە تا ئێستا وشك نەبوینەو ١٠٧ کانیاویش وشك بون. هۆیەکی وشك بونی کانیاوەکان دەگەڕێتەوە بۆ ئەو هەمو بیرەی هەڵکەنراون کە ناسراون بە بیری (پایلی سوری) چونکە کوردەئاوارەکانی رۆژاوای کوردستان بون ئەم دەزگایانەیان هێنا هەرێمی کوردستان و خەڵکی بیری پێ هەڵکەندن کە بوە هۆی نەمان و وشك بون یان کەم بونەوەی ڕێژەی بەرچاوی زۆربەی کانیاوەکان. تا ساڵی (٢٠١٦) ٦٩٨ بیری پایل لێدراون کە ژمارەیان نزیکە لەوەی هەرخێزانەو یەك بیری بەرکەوێت. هۆی تری گۆڕانی کەش و هەواو کەمی ڕێژەی بارینی بەفرو بارانە.

ناوی کانیاوەکانی بالیسان

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

کانیێ گەورە دەکەویتە ناوەڕاستی بالیسان و سەرچاوەی سەرەکی دابین کردنی ئاوی خواردنەوەو ئاودێریە. لە ئێستادا ئاوەکەی زۆر کەم بوە بە بەراورد بەساڵانی نەوەدەکان بیکەی بە چوار بەش سێ بەشی کەمی کردوە. کانیێ باراویێ دوەم سەرچاوەی ئاوە. کانی ونسیان - کانیێ قاسماوێ- کانیێ کونە سیخوڕێ-کانیێ کەندەشینان وشك بوە - کانیێ ئەستێرێ - کانیێ شەمسی - کانی کەرەکین خوارێو سەرێ - کانیێ خەزاروکێ - کانیێ کەڕێ - کانیێ گڕاوێ- کانی مەلا حەسەنی زیخماری -کانیێ کاولان - کانیێ دادێزێ - کانیێ باپیری- کانی بۆگەن - کانیێ ئاشی - کانیێ میران - کانیێ میروسیان - کارێزێ گۆردیوانێ- کانیێ مەلائۆمەری - کانیێ حەسەنی- کانیێ میری - کانیێ ساردکێ - کانیێ سولاوکێ - کانیێ سۆیکاکیلی - کانیێ مام مەلاسی - کانیێ خدرەمەڕی - کانیی حەمەدی مەلای وشك بوە - کانی قۆرکە- کانیێ باغی - کانیێ گۆڕەشێری- کانیێ گۆڕبەرانان - کانیێ کانیلان - کانیێ گۆمەزیزنێ وشکبوە- کانیێ گۆمێ ڕابیێ - کانیێ حەمەدی بەکری- کانیێ ملاجەری - کانیێ جولەکان - کانیێ تەوسکەی - کانی ڕەشەکانیان - کانیێ ماشکان - کانی کرۆسك - کارێزێ گردی دێگەی - کانیێ لاسان - کانیێ جۆتەبیێ وشك بوە -کانیێ باتکان وشك بوە- کانیێ شەلەگەی- کانیێ برایمی وشك بوە - کانی سپیلك - کانی بەراز - کانیێ عزیز صادق بەگی - کانیێ مێرگەکونێ - بیرێ ئاوێ کەندولەی - کانی بێشێخ.

بەداخەوە وەك ئاماژە پێدرا پێشتر بەشێکی زۆر لەم کانیاوانە وشك بون و هەندێکیان ئاسەواریان نەماوە.

لە ڕێگەی پڕۆژەی ئاوی حکومی بیری ئیرتیوازی ئاو بۆ ماڵان دابین کراوە.

هەندێ ناوی‌شوێنەوارو ناسراوەکانی بالیسان

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

هەندێ لە ناوە ناسراوەکانی:

شرێمك بەشەکی گەورەو سەرەکی بالیسانەو چەندین گۆڕستان و شوێنەوارو کانیاوی خۆی هەیە. دەکەوێتە باشوری خۆراوای بالیسان.- گردی شلەیمونی شلەیمون ناوی جولەکانەجو تا ساڵی هەزارو نۆسەدو چلەکانی سەدەی ڕابردو ژیاون لە بالیسان - ڕێزەڕەز - چاردیوار - بادینار - گردی دێگەی - گۆردیوان - خدر خەزا - سەرملە - بەردی ئۆغزبەگی - زەردکان – قەراتیلۆك - بۆرە بەرد - زێلان - گۆڕەشێر - گۆڕێ بەردکەلایان - کەندی کافران - شەمس - بەردی عەزیای شێوەی مارێك لەسەر تاشە بەردێك هەڵکەنراوە - مێران - کونە سیخوڕ - قاسماوە - کونە نان - گۆڕبەرانان - پاوانی مام عەلی- ونسیان - جۆگەی دێرەییان - چیل و چۆم - بن سۆر - باوکەحمەران - بەردی فەقێیان گەری بێشێخێ.

ناوی گۆڕستانەکان.

١- گۆڕستانی باپیر سۆی مستەفای بادیناریێ (بادینار) ٢- گۆڕستانێ گۆڕێ عەلی بەگی نزیك گردی شلەیمۆنی ٣- گۆڕستانی چاکی زیخماری- قەبرستانێ غەریبان لەنزیك چاکی زیخماری بو مهاجیرەکانی گرانییێ گەورەی لێ نێژرابون بە قەبرێ غەریبان ناسرا بو ئێستا بۆتە ڕێگاو ئاسەواری نەماوە ٤- گۆڕستانێ شێخ محەمەدی سەرگۆڕێ ٥- گۆڕستانێ خدرخەزای ٥- گۆڕستانێ قەبرۆکان. ٦-گۆڕستانێ شێخ وەسمانی ناوباخچان ٧- گۆڕستانێ کەندە کۆخی نزیك قەراتیلۆکێ. جولەکانیش یەك گۆڕستانیان هەبو لە موریسیان بە ناوی قەبرستانێ گۆردیوانێ.

ناوی ئەشکەوتەکانی

ئەشکەفتێ حسێنی لاسی لە بن تاتان - ئەشکەفتێ دزان بەرامبەر بن کوڕی - ئەشکەفتێ شێخ وسوی لە کەندولەی - ئەشکەفتەگا لە کەندولەی - ئەشکەفتێ عەلیەبۆزی- ئەشکەفتێ چەکچەکیلەی- ئەشکەفتێ کونە سیخوڕێ - ئەشکەفتێ ناوخۆشی لە کەندولەی - ئەشکەفتێ کۆرانێ کەپەکی لە کەندولەی - ئەشکەفتێ کاولە سپی ناو گوندی - ئەشکەفتێ کانییێ کاولان - ئەشکەفتێ قەراتیلۆکێ - ئەشکەفتێ کەندی کافران - ئەشکەفتێ بەردەلانکی -ئەشکەفتێ کانییێ میران - ئەشکەفتێ پاوانی عەولای بەکری - ئەشکەفتێ باخچەی فارسی - ئەشکەفتێ ڕەشکی مەلا وەسمانی - ئەشکەفتێ بۆرەبەردی - ئەشکەفتێ پیسکان (ڕوخاوە).

ناوی چیاكان و شاخەكان و هەندێ لە شوێنە ناسراوەكانی سنوری ناحیە.

ئەو زنجیرە چیایەی لە باشوری ڕۆژهەلاتی درێژ دەبێتەوە بۆ باشوری خۆراوای بەم شێوەیە پێك هاتوە لە ڕۆژهەلاتیەوە (هەورێ + بن كوڕ- خوار بنكوڕی (كەپكە ڕەشان - تاتان) بەدوای بنكوڕی مێردۆزان + خدرەخول + میلێ مەحمود بەگی + كلاوقاسم) دامێنی ئەو زنجیرەچیایە لەرۆژهەلاتەوە بۆ رۆژاوا بەمشێوەیە (كانی گویز - سێورگە تەلانە- گەری ئەشكەفتێ عەلیەبۆزی - بۆسەرەوە وێزە مار+ گەری سورمێ- بن هەرمی - گەری بێشێخێ دەكەوێتە نێوانی بن هەرمی و گۆڕەنۆك) وێزێ ئەحمەد خارندان سەرەتای گەری ڕەشەدۆری - (گەری كەندولەی + چەقەری حاسێ + كۆرانە كەپەنگ بۆسەرەوەش گۆڕەهەرس + هەركەوێ هۆدەرێ) ئەوانە دەكەونە دامێنی كلاوقاسم بەلای گەری بێشێخێ. سەری كەندولەی. كەپكی دارەشان سەری گۆڕەنۆكێ - گۆڕەنۆك + كۆمە پرینگ دەكەونە دامێن قۆچاری. (كلاوقاسم - بەردەبوك - زەردكان - شاخی سۆر) لەدامێن كلاو قاسم لە رۆژهەلاتەوە قۆچار- سەرگۆڕان - دڕێماوان - ڕێێ گەوەی- شێخ سەف - كراوی داوەرێ - زینەتیر). لە خوار قۆچاری ئەم ناوانە هەن و درێژبۆتەوە تا زینەتیر (گەری ساریج - قەراتێ كیژێ كافری دەكەوێتە سەروی گەری- گەری زێنێ - چەقەری لاتێ - گۆرتارینان - تەلانێ حسن بەگی - كوپكی زیندانێ كە ئەشكەوتەكی لەڕوی رۆژاوا لێیە پێئەچێ وەكو زیندان بەكاریان هێنابێ - كۆمێ خواروكی).

ئەو زنجیرە چیایەی لە باكوری خۆرهەلاتیەوە درێژ دەبێتەوە بۆ باكوری خۆراوا بەم شێوەیەیە. دەرەشیر ڕێگایەكی سەختی هەیە بۆ كانی كنێرو ئاراسن- تیێ مالندەی - هەرسەدەر یان دەرەهەرس- دەرەدار ڕێگایەكی سەختی تێدایە بۆ مەلەكان - سۆری خەرتەلان - خەندەك - تیێ شۆپەی- كونە بەفر - شۆپە - خاسۆر- سەرباری خەتێ.

چیای پشت گوندی بێراوە (بەرد بێراوە)– درێژیان -سەرەوار - كوێلەكان - كەرێتەی شێخوەسانان.

لە دامێنی شۆپە بەمشێوەیەیە. بەردەسن - شاخی سێمانە - قۆپی ڕەشكان - بەردەلانك - قوپی تەلانەی سەرباروكاوەی.

ناوی ئاژەڵ و گیانداره كێویەكانی چیاكانی:

هەرس لەكۆن دا ژمارەیان زۆربوە ئێستا زۆر دەگمەنه + بەراز به نێرەی دەوترێ (ئێكانه)به مێیه دەوترێ (مالۆس) به بێچوەكەی دەوترێ (كودەره)لەئێستادا ژمارەیان گەلێك زۆرەو زیانی زۆر له جوتیاران دەدەن - گورگ - پشیله كێوی - سیخوڕ - سمۆره - كوڕەبەشه - دەرەك - تورگ -ڕێوی - كەروێشك (كوێریشك)- سەگراو - گۆڕەویلكه - ژوشك - كەفتیار - بزن مشكه - (پڵنگ - بزنه كێوی - شور) له كۆندا هەبون.

ناوی باڵنده كێویەكانی :

كەو - سوسكه - پۆڕ - زەردۆڵه - كۆتر - ڕەنگاڵه - گاپەل -بولبول - باز-هەلۆ - سیسارك - سوانكه - قەرەبەرخۆره (قەلەقاژ) - تفتیلك لەم ساڵانەی دواییدا ژمارەیان زۆر كەم بوەو زۆر دەگمەنن - كوختی - ڕیشۆره - پۆپی سلێمانكه - هەوێرده - قەله ڕەش - قەره باچكه -قەلەگورگ - سۆفیلكه - حاجی لەق لەق لەكۆندا هاتون - قازو قورینگ له وەرزی كۆچكردنیان هاتون - دارەش -كوندەبەبۆ - بەردەكوڕە- كویت كۆر (داركۆرینه)- كوێشكه - شەمشەمەكۆر - كویت - كۆلاره - باشوكه - قرژ - زەردەشامی - مسكه - پندەڕیسكه - مریشكاویله- كەڕە - (كوختی + خورماخۆره لەدوای ساڵی ٢٠٠٠ پەیدابوه) - خەزایی وەختی توان دێن.

ناوی ئەو دارو درەختانەی لە چیاكانی سنوری ناحیەن.

داربەڕو - دارمازو كە حەوت جۆر بەری هەیە ئەوانیش (مازو + بەڕو + گروان + ماچیچك + جەفت + سێوەڕە + گەزۆ) - دارەبەن - بن مێش - كرۆسك - گێوژ - بلاروك - تاوك - چەقەلە كێوی - چاوڕەشۆك - شینكە - بەربەنی - سۆركە - هەرمێ - هەرماسی - جۆخینی - هەنجیرە كیوی - سماق - دوكانە - تێرو - كەوەت - كنێر - شن - هەوریز - پەڕك - دیدار- قەرەقاج - بنوێشە تار- گوینی.

ناوی ئەو گژو گیایانەی هەن و دەڕوێن لە دێمی دا بۆ خواردن دەشێن.

كەنگر - كاردی جۆرەكانی كاردی شاخی + كاردی ڕیشۆری + كاردی قوڕێ - ترشۆكە + ڕێواس- مام ڕێواس - سۆریاز - ئەسلێرك - لوشە - هەندرێشە - پیفۆك - گێزبەلە - جاترە - نێركەشوان - خاو- قەلەندۆر - پەلەزێ - سێبسكۆرە - مژمژۆك - چەقچەقە - خەرتەلە - دۆری - قوڕادە - باڕێزە - سیرۆك دەژاژی دەكرێ - گۆڵمزە - زمانەگا - پێكۆترۆكە - گەپرۆكە - مام دەرزیلە - كوارگە دۆمبەران - مام جێژنە - گێزەر - دۆراغە - قەلۆك - قەلۆك خاتون - قەلۆك پەپولە - پەنیر گشتە - قەلۆك سابون كوركنە - نۆكە كێویلە - كەرتەشی - ڕازیانە كێوی - قەلانقۆز -تاریشك- تۆركە - گیا پەرچێوە- سێرۆكە - پێ كەرەباب.

ناوی گوڵەكانی دەشت و چیا

شلێر - مێلاقە - نێرگز - كنێر - لەیل و پەڕ - سوسن - هەلاڵە - كورك حاجیلە - كروك ماست - هێرۆ - بۆژان - گوڵە ڕون - كروك نیسان - كروك فەقێ - شیلانە - گوڵە دەوری.

ڕوناس بەكاردێت بۆ جێگیركردن (تەسبیت)ی ڕەنگ لەكۆن دا بەكارهاتوە+ گیا (كیمیا)بەكارهاتوە بۆچارەسەری برینی قوڵ.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی شیرەی سەروو

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی. کانی ئاوەشیر - کانی بیۆك - کانی بن دەرەشیر وشك بوە - کانی گۆپڕمان وشك بوە.

شوێنە ناسراوەکانی.

١- شەونس ٢- گردی مام قادری ٣- بەربێراوە ٤- کولێرە سێنان ٥- ئەشکەفتێ برایمی ٦- کێلی ڕەشکی ڕەشك ئاسارە پێشتر گوندبوە ٧- تەلانی ناوڕەزان ٨- بەردە جند - دەلاقێ جوتیاران.

گۆڕستان : گۆڕستانی شیرەی سەروو.

هەندێ لە زانیاری لەسەر گوندی شیرەی خواروو

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی :- کانی مۆتە - کانی پەڕگان - کارێز - کانی سارداو وشك بوە - کانی بێشۆڕ وشك بوە.

گۆڕستانەکان / گۆڕستانی باسکی بێشۆڕی - گۆڕستانی شێخ باو - گۆڕستانی شێخ محەمەدی گۆرانگێ - گۆڕستانی شێخ سلێمان و مەلا ئەحمەد.

شوێنە ناسراوەکانی.

شاخی مۆتە - قەراتگە - قۆپی حەتاری - شەونس - باسکی ئەحمەدی - باسکە درێژ - گردی کارێزی - کونە سیسارك.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی بێراوە.

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی : کانییێ مزگەوتی گەورە - کانییێ ژنان نزیك مزگەوتی گەورە - کانییێ مزگەوتی بەگزادان - کانییێ شێخان - کانییێ ژنان ناوگوندی- کانییێ تەلانێ - کانییێ پیکێ - کانییێ بیۆکێ.

ناوی ئەو کانیاوانەی وشك بون :

کانی شمشەمۆر - کانی زەنگەر - کانی زارەتان - کانی خڕێ - کانی قەرات - کانی مێرگێ گەورە - کانی عەولا شلی - کانی مێرگەسیر- کانی سپیندار - کانی ڕفتەر - کانی چاردیوار - کانی کەندەسپیان - کانی داشەرەفان - کانی چۆمەرین - کانی ڕەرم - کانی خڕێ حەکی - کانی قیقەمار - کانی کونە کەوێشك - کانی بێریان - کانی سماقە.هەندێ لەم کانیاوانە دوو کانی یان زیاتر لە نزیك یەك بون بەهەمان ناوەوە.

ناوی گۆڕستانەکانی :

١- گۆڕستانی باسکی ئاشان گەورەترین گۆڕستانە ٢- گۆڕستانی دارێ گردی زیندیان ٣- گۆڕستانی دارێ قەربران ٤- گۆڕستانی میرچاران ٥- گۆڕستانی شێخ باو ٦- گۆڕستانی چاکی بەردەرکان ٧- گۆڕستانی باسکی گێوژۆکێ.

ناوی شوێنە ناسراوەکانی بێراوە :

چاردیوار - باسکی کونە خەینە - میرەسەر - میرگزران - باسکی ڕفتەری - مێرگەسیر - ڕەرم - دارێ بەپەڕۆ - گردی دێوان - بەرد بێراوە - سەرگۆڕ - سەرەوار - تارین - سماقە - مەمکێ پیرەدیانێ - ئەسپیندارە - خوێڕیزان (بەو شوێنە دەوترێت کەخوێی تێدا دراوەتە ئاژەڵ بەتایبەتی بزن). + گورگان - کەندەسۆر ئێستا ئاوەدانی زۆری تێدایەو خانوی زۆری لێکراوە.

ناوی ئەشکەوتەکانی بێراوە:

ئەشکەفتێ پیرمەنگەری - ئەشکەفتێ ڕفتەری- ئەشکەفتێ درێژیان + ئەشکەفتی سۆرکی قارەمان + ئەشکەفتی تیوەر تیوەر – ئەشکەفتە سماق- ئەشکەفتێ برایمی - ئەشکەفتی ئۆمەرە میتاکان - ئەشکەفتە بزر.

گوندی خۆران

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی:

کانی خۆران - کانی فەقێ قادری - کانی بیژگە - کارێزێ محمەدی مەولودی سەرجەمیان وشك بون.

له ڕێگەی پرۆژەی ئاوی حکومی بیری ئیرتیوازی ئاو بۆ ماڵان دابین کراوه.

گۆڕستانەکانی :

گۆڕستانی شێخ محمەدی تاراوان + گۆڕستانی قەبرۆکان.

شوێنە ناسراوەکانی خۆران : گردی کونە خەزێنە - گردی خۆران پشت گوندی - کۆمێ خدرولاسان - کۆمە باریك.

گوندی دەراش :

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی ئاو و کانیاوەکانی : کانیێ مزگەفتێ -کانیێ مەلا خدری - کانی ژنان - کانی مەلا عەزیز - کانی سێورگەی -کانی تەلانەی -کانی گویز.

له ڕێگەی پرۆژەی ئاوی حکومی بیری ئیرتیوازی ئاو بۆ ماڵان دابین کراوه.

گۆڕستانەکانی :

گۆڕستانی شێخ مستەفای - گۆڕستانی شێخ مەلا حەسەنی - گۆڕستانی صۆفی تەهای.

ناوی هەندێ لەشوێنە ناسراوەکانی دەراش.

(گردی بادینی - گردی سەرسۆری -گۆلان - چاکی کۆخانێ - سوراو - قەراتگە - کەرکوش - سەرگۆڕان - بەردی حەمی - شاخی سۆر).

هەندێ زانیاری لەسەرگوندی شێخ وەسان

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی (کانی سنجەر - ئاوێ گەناوان - کانی کامیسەی - کانی ڕەسوەزەرد - کانیێ گابڕەی - کانی ڕیخ - کانی هێلینان - کانی مام شێرەکە- کانی شێخ سەید - کارێزێ مێرگێ پێشتر کانی بوە).

ناوی هەندێ لە کانیاوە وشکبوەکانی (کانی پاشخانان - کانی سارداوێ - کانی مێشولان- کانی قونی - سەری کانیێ - کانی زەردك - کانی دەرماناوێ - کانی دڕیلان- کانی چاوەی شوانان - کانی بنگەز - ئاوێ دولقێ - کارێزێ ماندیان - کارێزێ مارێ حاجیان - کانی کۆڕان.

لە ڕێگەی پرۆژەی ئاوی حکومی بیری ئیرتیوازی ئاو بۆ مالأن دابین کراوە.

گۆڕستانەکانی :

١- گۆڕستانی شێخ باوەدین ٢- گۆڕستانی شێخ زێندین ٣- گۆڕستانی شێخ محمدی ماندیان ٤- گۆڕستانی شێخ برایمی سنجەرێ ٥- گۆڕستانی چاکی مندارونان. گۆڕستانێ سارداوێ گابڕیەکان لەوێ نێژراون لە کۆن دا.

ناوی هەندێ لە شوێنەکان :

ئەشکەفتێ گەورە - بەردی دووکون - مێرگێ کامیسەی - پاش کەرەکان - کرتیلە - کۆراف - بۆکراوە - ماندیان - گۆمێ ستێرۆکان - باواج.

ناوی ئەشکەوتەکانی :

ئەشکەفتێ گەورە - ئەشکەفتێ سواری - ئەشکەفتێ حەمەدەمینی قادری - ئەشکەفتە زبر - ئەشکەفتێ چەکچەکیلەی- ئەشکەفتە قیڕ - ئەشکەفتێ ڕەش - ئەشکەفتێ کوناوێ دوو دانەن بەهەمان ناو - ئەشکەفتێ کونە گورگ - ئەشکەفتێ شیلانێ - ئەشکەفتێ کەڕەی - ئەشکەفتێ کونەفلوس - ئەشکەفتە سیخوڕ - ئەشکەفتە شن.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی کانی بەرد

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی. (کانی نەخشین + کانی بیرۆکان + کانیێ حەلیمێ رەسولی).

ناوی کانیە وشك بوەکانی :

کانیێ سەروچاوێ - کانیێ عەبای - کانیێ ژنان - کانیێ خدری خدران - کانیێ مزگەفتێ - کانیێ باخچێ گەورە - کانیێ گورێ - کانی کانیلە - کانیێ گرەزەردی - کانیێ دەنگارێ - کانیێ شێخۆکی - کانیێ بەرماران - کانیێ مام حسێنی - کانیێ گێوژە سۆرێ - کانیێ بەرد قەرشتی - کانیێ توێ گورگەی - کانیێ مام سابیری - کانیێ کەندی مەلا ئەحمەدی.

ناوی گۆڕستانەکانی :-

گۆڕستانی خدر خەزای - گۆڕستانی مام شێخ موحمەدی - گۆڕستانی مام پیرەکچکەلە - گۆڕستانی دارێ بەپەڕۆ - گۆڕستانی بەرماران.

هەندێ لەناوی شوێنە ناسراوەکانی:-

رەشە بەردی هەنارۆکان - گردی پیرە باوان - بەردی مەلا ئەحمەدی - شاخۆران - چەقەری سپی - گۆڕێ سەنەمۆکان - چەقەری قادری - خڕۆکان - گردی خدرخەزای - باسکی شیلانێ - گرد دوپشك.

ناوی ئەشکەوتەکانی:

ئەشکەفتێ شاخۆران - ئەشکەفتێ تەرتی شاخۆران - ئەشکەفتێ باخچێ گەورە.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی باروکاوە یان (بلاروکاوە)

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی/ کانی قاژ - کانی پیرئۆمەر - کانی ژنان - کانیێ مزگەوتی باروکاوێ.

ناوی ئەو کانیاوانەی وشك بون.

(کانی شیوە باسك - کانی گچکە - کانی چۆمی - کانی بەراز).

گۆڕستانەکانی : گۆڕستانی مام نەبی - گۆڕستانی شێخ مەلا حەسەنی - چاکی گورگان خواردی.

ناوی هەندێ لە شوێنەکانی باروکاوێ :

گردی سالح و سابیری - پیرئۆمەر - گردی باروکاوێ - توێ سەرگشتیلەی - کۆمێ قاژی - گردی حەمەڕەشی - ساریج - کۆریان- ئەشکەفتێ صالح و سابیری - ئەشکەفتێ پیرئۆمەری.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی توتمە

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی. کانیێ گوندی - کانی شێخارە - کانیێ مەمی - کانیێ نزرۆکەی - کانی بێریان.

ناوی کانیە وشك بوەکانی : کانیێ گۆڕێ - کانیێ کانی گرەسپی - کانی خدرۆك - کانیێ کاڕەسوی - کانیێ زێنێ- کانیێ گورێ - کانی کۆختە - کانیێ فاتە ڕەشێ - کانیێ پیرفای.

ناوی گۆڕستان:

گۆڕستانی شێخ تەهای - گۆڕستانی شێخ نورەدین - قەبرستان - گۆڕستانی چاکی گورگان.

ناوی هەندێ لە شوێنە ناسراوەکانی :

مێرگە سێن- نزرۆکە - کۆختە - دەنگارە - گرك - شیوچاران - گردی قەرەنورەدین - گردی حاجی مەحمود - باشەمزین - گۆڕبەکرۆسك - ڕازوکان - سینگی خەجێ - سەرگۆڕ - شێخ تەها - بیشەر - کوپکی زیندانێ - گۆڕتارین - چەقەری لاتێ.

ناوی ئەشکەوتەکانی:

ئەشکەفتە گا - ئەشکەفتێ کونەبا زۆر دورو درێژە - ئەشکەفتێ کونە سیخوڕێ - ئەشکەفتێ کونە هەرسێ - ئەشکەفتێ ڕازوکان - ئەشکەفتێ شێخ تەهای - ئەشکەفتێ هەرمیلەی.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی بێڕۆ

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی. (کانیێ ماندیان - کانی گوندی -کانی سەرۆتێ کە دانیشتوانی خەتێ و بێڕۆ و سپیلکە سودمەندن لێی).

کانیە وشك بوەکانی :

کانی پیر ئاسکە - کانی بۆکری - سێ کارێز وشك بون.

گۆڕستانەکانی :گۆڕستانی بۆکری - گۆڕستانی مام سێمانی - گۆڕستانی سەید ئەحمەدی - گۆڕستانی پلکە شەکر - گۆڕستانی سەید حوسێنی.

ناوی هەندێ لە شوێنە ناسراوەکانی:

گردی حاجی - گردی بێڕۆیێ - قوپی بێڕۆیێ- شاخی بۆکری - تەپکی شوران - پاوانی حاجی بەگی.

هەندێ زانیاری لەسەر گوندی خەتێ

مەبەست لەنوسینی ئەم ناوانە ون نەبون و مانەوەیانە تەنها.

ناوی کانیاوەکانی. (کانیێ سمانداری - کانیێ سۆران - کانیێ شێخ تەهای - کانیێ زێنێ - کانی بناوی -کانی پیرەسێن -کانی خانزاد - کانی دارەبەن - کانیێ سەرباری - کانی کەڕەدیان - کانیێ مۆنزەڕینێ - کانیێ سەرۆتێ - کانیێ پلکە حەیشێ - کانی حەیدەری - کانی قونیان - کانی ئاژگەر - کانی حەمەد ئایشان - کانی سپیلکە - کانی کەرەك).

ناوی گۆڕستانەکانی:

گۆڕستانی باوەسو - گۆڕستانی شێخ سلێمان - گۆڕستانی شێخ ئۆمەر.

ناوی هەندێ لە شوێنە ناسراوەکانی:

بەربەرۆچکێ ئەسحابان - قەرات - باوسو - قوڕەبەگ - سەرگەڕەك - گردی خەتێ - قۆتەرێ ئاشی - ئاژگەر - ناوچیلان - شێخ ئۆمەر - شێخ سێمان - گرد دوپشك - گردی کانی کەرەك.

ناوە ناسراوەکانی شاخ:

شیو ڕزگان - سۆری مێش - ئاغ بەرێن - کەڕەدیان -فاتەر - گردیلان - شیوەبار - کەرێتە - کەرێتە کووڕان - کوناو - ئەشکەفتی کافران - گەری کەڕەدیان - بەردی ئەسحابان.

ناوی ئەشکەوتەکانی:

ئەشکەفتێ مەندان - ئەشکەفتێ سۆری مێش - ئەشکەفتێ کافران - ئەشکەفتێ خریشەکۆری- ئەشکەفتێ شێخ ئۆمەری - ئەشکەفتێ باینجان - ئەشکەفتێ عەولای حەلیمێ - ئەشکەفتێ صالح بەگی - ئەشکەفتێ پاوانی مام تەهای - ئەشکەفتێ لاسی - ئەشکەفتێ مەلا باوەدینی- ئەشکەفتێ بوکەسۆری - ئەشکەفتێ شیو قەراتان - ئەشکەفتێ بەردە لانکی کافران.

چەند زانیاریەکی پێویست

سنوری ناحیەی بالیسان ٤٠ مزگەوتی هەیە.

١٣ خوێندنگەی بنەرەتی + دوو ئامادەیی زانستی و وێژەی + دوو باخچەی ساوایانی هەیە.

حەوت بنکەی تەندروستی و یەك نەخۆشخانەی گشتی و یەك بنكەی (بەیتەری) هەیە.

ئەمانەی خوارەوە زانیاری گشتین له ٢٠ / ٩ / ٢٠١٨ کراوە.

١- کەبابخانە ٢ دوو دانە.٢١ - شوشتنگە (غەسل) دوو دانە.

٢- سەرتاشخانە ٧ دانە. ٢٢ - دوکانی ماسی برژاندن دوو دانە.

٣- بەنزینخانە ٣ دانە.٢٣ - بەرگدوری ئافرەتان دوو دانە.

٤- بریکاری ئارد ٣ سێ دانە. ٢٤- پێشانگای ئۆتۆمبێل یەك دانە ٢٠١٤کراوە.

٥- بریکاری خۆراك دابەش کردن حکومی ١٢ دانە.بەرنامەی حکومەتی عیراقە بێ بەرامبەر خۆراك له ڕێگای پسولەی خۆراك (فۆرمی بایع) دابەش دەکات له ساڵی ١٩٩٨ تاکو ئیستا ٢٠١٨ بەردەوامە.

٦- مینی مارکێت ٤ دانە.

٧- گۆشت فرۆش قەسابی ٢ دانە.

٨- مریشك فرۆش ١٠ دانە.

٩- دوکانی کارەبایی و بۆڕی و ئاوەڕۆ ٨ دانە.

١٠- شیش و چیمەنتۆ ١ دانە.

١١- دوکانی شەکەرات و پسکیت و وردەواڵە ٢٨ دانە.

١٢- وێنەگر و کۆپی معاملات ٤ دانە.

١٣- وێنەگرو تۆماری ڤیدیۆ ٢ دانە.

١٤- دوکانی مۆبایل و پیداویستی مۆبایل ٤ دانە.

١٥- دەرمانخانە ٢ دانە.

١٦- ئاسنگەرو لەحیم کردن ٤ دانە.

١٧- دوکانی ئەلەمنیۆم و پی ڤی سی ٢ دانە.

١٨- جامبڕ ١ دانە.

١٩- کافتریا (گازینۆ) ٢ دانە.

٢٠- ڕۆن گۆڕو فیتەری ٧ دانە.

ئەمە مێژوی بیست ساڵەی ناحیەی بالیسانە، لە ڕۆژی دروست بونیەوە یەکێك بوم لە دانیشتوانەکەی، لەگەڵ ئەو زانیاریانەی کە کۆم کردونەتەوە لە زۆر بواری جیاوازو تێم ئاخنیوە، ئومێدەوارم لە ساڵانی داهاتو زیاتر خزمەت بکرێت و هیواو خۆزگەی هەموان بێتە جێ و گوندەکانی نمونەی جوانی و جێی سەرنجی گەڕیدەو گەشتیاران بێت.

بۆیە دەخوازم لە ئایندەدا.

١- سەرجەم ڕێگاوبانەکانی قیرتاو بکرێن و شۆستەکانی جوان بکرێن و جۆرەها گوڵ و درەخت بروێنرێن کە لەگەڵ ئاو هەواو سروشتی ناوچەکە بگونجێن.

٢- بەهۆی کەش و هەوا خۆشەکەی لە زۆربەی کاتەکانی دا و بونی ڕوبەرێکی زۆری سروشتی دلگیر. دەتوانرێت جۆرەها سەیرانگاو شوێنی دانیشتن و کافتریاو باڵەخانەو هۆتێلی لێ دروست بکرێت. بونی تەلەفریك بۆ شاخ و شوێنە سەختەکانی دەبێتە سەرنجی گەشتیارانی ناوەخۆو بیانی.

٣- کردنەوەی بارەگاو لق و سەنتەری ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی بۆ داکۆکی لە ماف و ئازادی چین و توێژەکانی.

٤- گرنگی زیاتردان بە کشتوکاڵ وەك دروست کردنی جۆگای ئاودێری و گلدانەوەی ئاو ئەگەر بەنداوی بچوکیش بێت، کە زۆر شوێنی لەباری هەیە وەك گەری بێشێخ بە نمونە لە زستانان دا ئاوی بەفرو بارانی زۆرە. هێنانی کەرەستەو ئامێری پێشکەوتوی جۆراو جۆر بۆ سەرجەم بوارەکانی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری وبەخێوکردنی پەلەوەر. دەبێتە سەرچاوەی بژێوی باش بۆ دانیشتوانی.

٥- دروست کردنی کارگەی جۆراو جۆر.

٦- کردنەوەی ناوەندی زانستی بەتایبەتی پەیمانگای کشتوکاڵ.

لەکۆتاییدا دوبارە سوپاسی هەمو ئەوکەسانە دەکەم کە هاوکارمبون ئەگەر بەیەك وشەش بوبێت، وە هیوا خوازم جێی ڕەزامەندیتان بێت و لە کەم و کوڕیەکانم ببورن.

مخلص اسماعیل ابراهیم

٢٠١٨ / ١٢ / ٢٨

٢٠١٨

٢٠١٨

شەهیدی فەرماندە
مەلا نەجم
لەساڵی ١٩٦٥ لەدایك
بووە. لەبەرەبەیانی
٣٠/١٠/١٩٩٧
شەهید بووە...
٢٠١٨

٢٠١٨

٢٠١٨

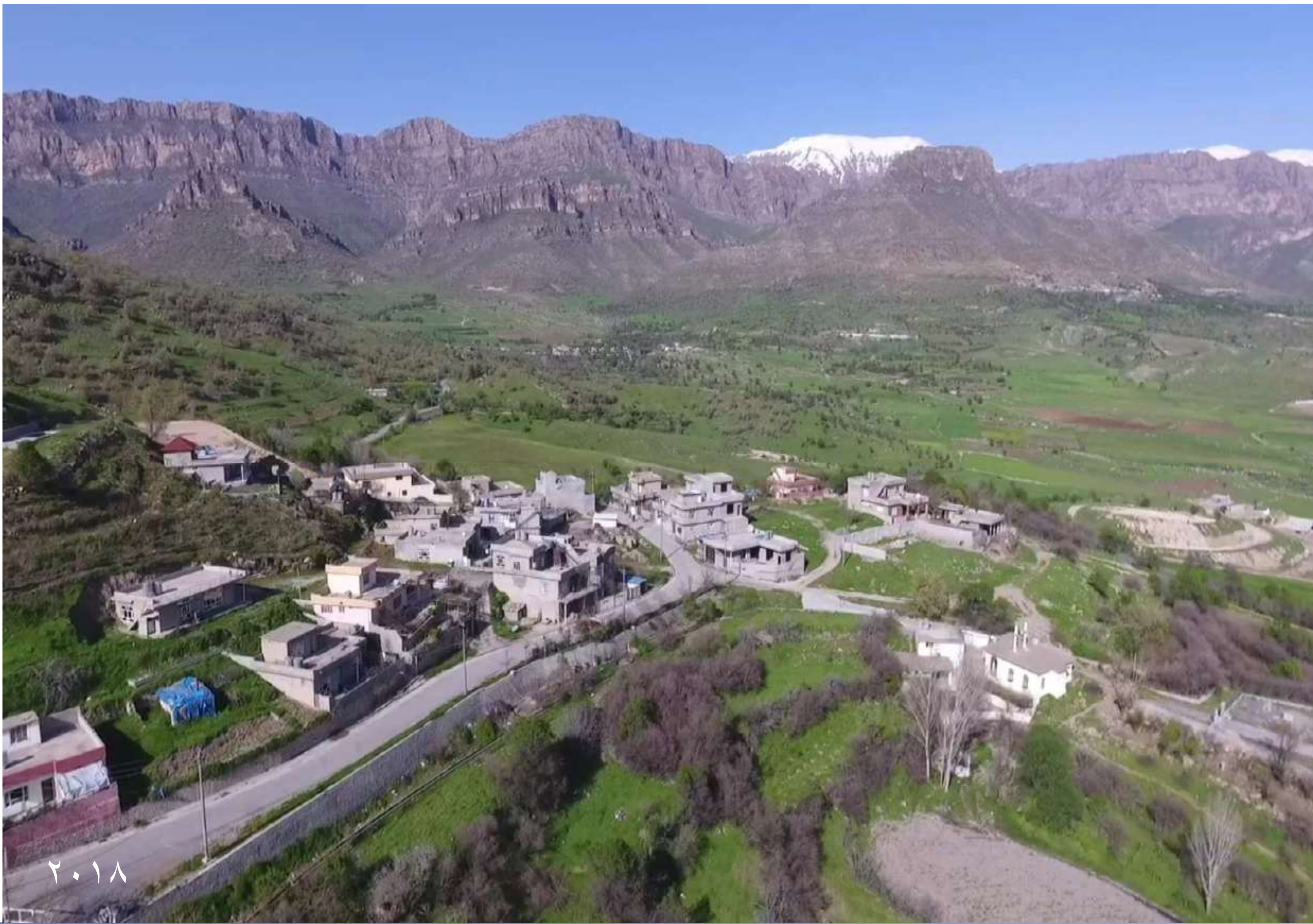
٢٠١٨

٢٠١٨

٢٠١٨

٢٠١٨